

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
TALOUSARVIO 2025 JA
TALOUSSUUNNITELMA 2026-2027

SISÄLLYSLUETTELO

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	3
2. TALOUDELLINEN KATSAUS	4
3. KAUPUNGIN STRATEGIA	15
4. KÄYTTÖTALOUSOSA	16
5. TULOSLASKELMAOSA	38
6. INVESTOINTIOSA	43
7. RAHOITUSOSA	44
8. ALIJÄÄMÄTARKASTELU	45
9. KAUPUNKIKONSERNI	49

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Kaupungin taloudellista tilannetta joudutaan vuodelle 2025 suunnittelemaan haastavassa toimintaympäristössä. Julkisen talouden alijäämän hallinta ja sen vaikutukset kuntatalouteen ovat merkittäviä. Valtionosuuksien vähentymisen ja kustannusten nousun vuoksi Haapaveden kaupungin on sopeutettava toimintaansa yhä tiukemmassa taloudellisessa tilanteessa. Lisäksi uusi kuntien tehtävä, TE-palvelu, tuo mukanaan lisäkustannuksia, joita valtio ei kokonaisuudessaan kata.

Viime vuosina kaupungin taloutta ovat tukeneet satunnaiset erät, kuten koronakorvaukset ja verotulohännät hyvinvointialueuudistuksen jälkeen. Nyt talousarvio laaditaan uudessa talouden todellisuudessa, jossa satunnaiset tuloerät eivät tasapainota kaupungin taloutta. Joudumme sopeuttamaan kaupungin toiminnan normaalin verorahoituksen, verotulojen ja valtionosuuksien, mukaiseksi. Tämän vuoksi olemme käynnistäneet noin miljoonan euron sopeuttamistoimet, joista olemme käyneet henkilöstön edustajien kanssa YT-neuvottelut. Organisaation sopeuttaminen ja tehtävien uudelleenjärjestely ovat johtaneet noin 0,6 miljoonan euron säästöihin. Joudumme etsimään myös muita toiminnallisia ja rakenteellisia uudistuksia.

Huolimatta edessä olevista haasteista, Haapaveden taloudellinen perusta on suhteellisen vahva. Elinkeino toimintamme on monipuolista, kannattavaa ja kasvavaa, mikä ylläpitää ja vahvistaa veropohjaamme ja hyvää työllisyysastetta. Myös maataloustuotanto on monipuolista ja elinvoimaista. Tilat ovat investoineet ajanmukaisiin tuotantotiloihin ja -litteisiin, mikä tukee talouden kehitystä.

Käynnissä oleva energiamurros tarjoaa mahdollisuuksia, kun energian tuotanto hajautuu ja samalla sen elinvoimavaikutukset leviävät maaseudulle. Haapavesikin on saamassa investointeja tuuli- ja aurinkovoimaan, mikä tuo merkittäviä lisätuloja kotitalouksille, parantaa työllisyyttä ja teiden kuntoa sekä houkuttelee teollista tuotantoa paikkakunnalle. Voimantuotannon myötä kaupungin kiinteistöverotulot kasvavat, mikä helpottaa kaupungin palvelukyvyyn kehittämistä tulevaisuudessa. Tuemme myös aktiivisesti Eskolanniemen voimala-alueen uusien puhtaan siirtymän investointien toteutumista.

Keskeiseksi kehittämiskohteeksi nousee asumisen kehittäminen. Tämä on olennaista, jotta investointien elinvoimavaikutukset voidaan realisoida ja Haapavesi pysyy houkuttelevana paikkakuntana asukkaille ja yrityksille. Katse tulevaisuuteen on Haapavedellä myönteinen, vaikka kaupungin talouden ja toiminnan sopeuttaminen vaatii erityistä huomiota ja vaikeitakin päätöksiä. Yhteisellä ponnistuksella voimme rakentaa kestävä ja elinvoimaista Haapavettä.

Esa Jussila

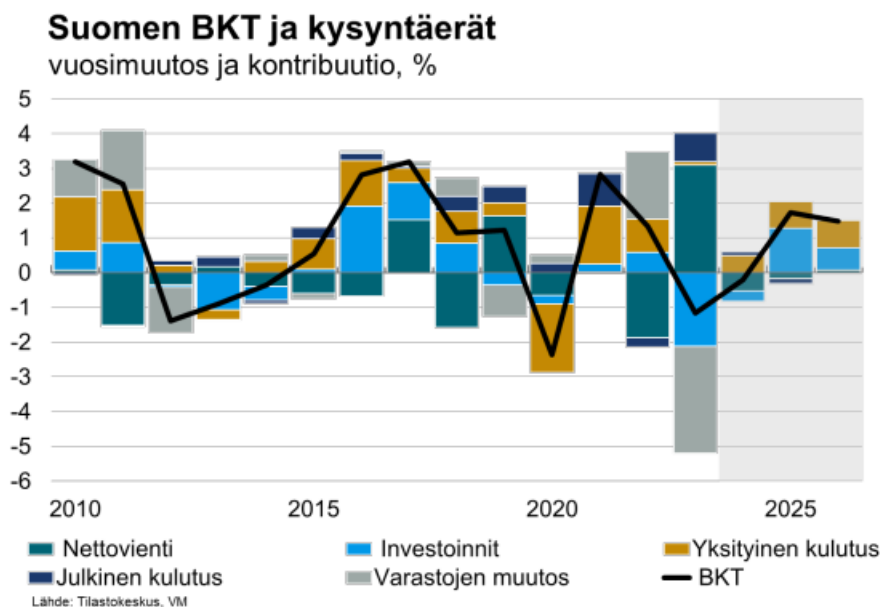
kaupunginjohtaja

2. TALOUDELLINEN KATSAUS

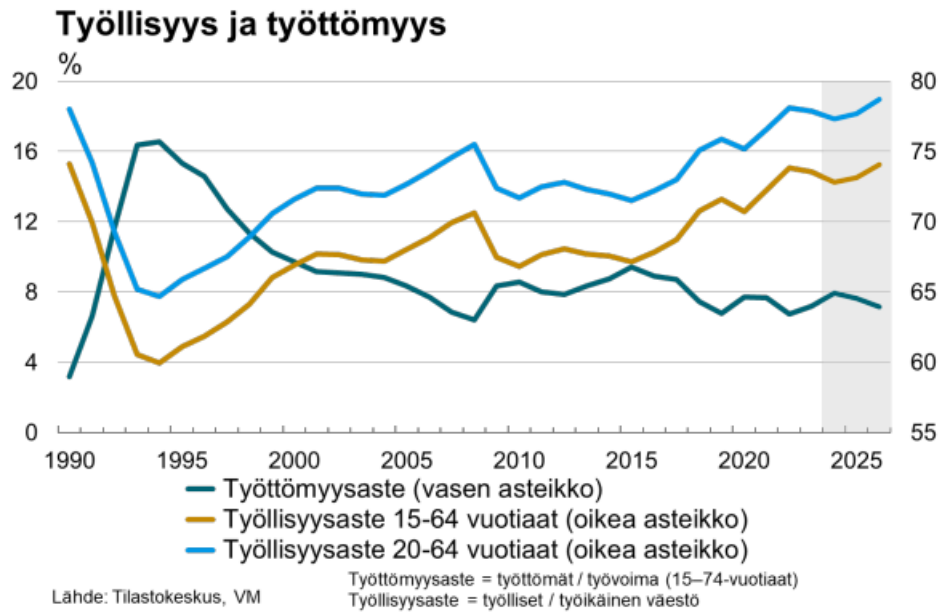
Yleinen taloudellinen tilanne

Euroalueen talouskasvu on käynnistynyt viime vuoden loppupuolen nollakasvun jälkeen, mutta näkymät vuoden 2024 kokonaistalouden kehityksestä ovat yhä haastavat. Etenkin Saksan teollisuuden tilanne aiheuttaa huolta ja geopoliittisten jännitteiden kiristymisen vaikutukset. Energiamarkkinoiden tilanne on kuitenkin ollut melko vakaa huolimatta Lähi-idän kriisiin liittyvistä riskeistä ja Ranskan näkymiä tukee palveluiden piristyminen. Euroalueen talous kasvaa maltillisesti ja on suurella todennäköisyydellä positiivinen vuonna 2024 ja kasvu kiihtyy arvioidusti noin 1,5 prosenttiin vuonna 2025. Suomen talouden elpyminen on myös käynnistynyt, mutta toipuminen on vasta alussa, sillä talouskasvun ajureita on yhä niukasti, kuluttajien talousluottamus matalalla tasolla ja pelko työttömyydestä lisää kuluttajien varovaisuutta. Investointien heikkous jatkuu, mutta korkojen laskun myötä ensi vuoden näkymä on selvästi parempi. Kuntien alijäämä kasvaa odotettua enemmän sekä kasvavien kulujen että korkealla pysyvien investointitarpeiden takia.

Valtionvarainministeriön (VM) syyskuun taloudellisen katsauksen (23.9.2024) mukaan Suomen bruttokansantuote (BKT) supistuu 0,2 prosenttia vuonna 2024. Inflaation hidastuminen ja korkojen kääntymisen laskuun yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja ja kulutusta. Investoinnit kääntyvät kasvuun vuonna 2025. BKT:n arvioidaan kasvavan 1,7 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuonna 2026. Julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotus hidastavat kotimaisen kysynnän kasvua ja nostavat hintoja ennustejakson alussa, kun taas työllisyysvoimat kasvattavat työn tarjontaa läpi ennustejakson.

Työllisyys laskee vuonna 2024, mutta kasvaa vuodesta 2025 lähtien tuotannon kasvun ja työllisyysvoimien ansiosta. Vuoteen 2026 mennessä 15–64-vuotiaiden työllisyysaste nousee 74,1 prosenttiin ja työttömyysaste laskee 7,2 prosenttiin.

	2022	2023	2024*	2025*	2026*
Bruttokansantuote, arvo, mrd. euroa	268	275	279	290	301
Palvelut, volyymin muutos, %	3,1	0,5	0,4	0,9	1,2
Koko teollisuus, volyymin muutos, %	-1,7	1,6	-2,1	2,6	2,0
Työn tuottavuus, muutos, %	-0,6	-0,8	0,5	1,1	0,4
Työlliset, muutos, %	2,5	0,3	-0,5	0,7	1,2
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	78,1	77,9	77,3	77,7	78,7
Työttömyysaste, %	6,8	7,2	8,0	7,6	7,2
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	7,1	6,2	1,8	1,4	1,3
Ansiotasoindeksi, muutos, %	2,4	4,2	2,9	3,4	3,1
Vaihtotase, mrd. euroa	-6,5	-3,0	-2,6	-2,9	-2,9
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-2,4	-1,1	-0,9	-1,0	-1,0
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	0,3	3,4	3,7	2,5	2,0
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	1,7	3,0	2,9	2,7	2,7

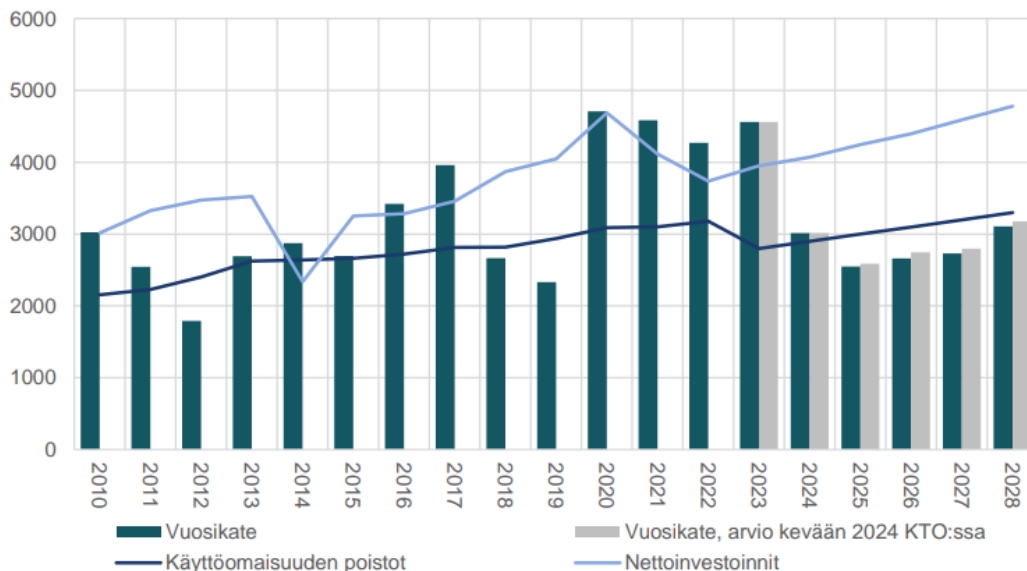
(VM, Taloudellinen katsaus syksy 2024)

Kuntatalouden näkymät 2025

Kertaluonteiset erät takasivat kuntatalouden hyvän tuloksen vuonna 2023. Emokuntien talouden vahvistuminen pääosin sote-uudistuksen kertaluonteisten erien johdosta vahvisti myös kuntakonsernien taloutta. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos vahvistui lähes 0,5 mrd. eurolla 1,75 mrd. euroon vuonna 2023. Vuosikate riitti kattamaan sekä poistot että nettoinvestoinnit. Kuntatalouden tilanne heikkenee vuonna 2024 jyrkästi, kun viime vuoteen kohdistuneet poikkeukselliset verorahoituserät poistuvat vahvistamasta kuntataloutta. Vuonna 2023 ja 2024 negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä on maltillinen, noin 15, mutta vuodesta 2025 eteenpäin negatiivisten vuosikatteen kuntien määrä kasvaa voimakkaasti, arviolta yli 50.

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan heikkenevän vuonna 2024 noin miljardi euroa negatiiviseksi. Kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapaino syvenee edelleen lähivuosina erityisesti kasvavien kustannusten, investointipaineiden ja sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja takaisinperinnän seurauksena. Valtion talousarvioesitys vuodelle 2025 sisältää lukuisia kuntatalouteen vaikuttavia toimenpiteitä, joista useimpien nettovaikutus kuntatalouteen on lähellä neutraalia tai hieman vahvistava. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2025 noin 3,4 mrd. euroa. Valtionosuus kasvaa vuoden 2024 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 875 milj. eurolla ennen kaikkea vuoden 2025 alussa voimaan tulevan TE-palvelu-uudistuksen ja kotoutumislain kokonaisuudistuksen seurauksena. (VM, Kuntatalousohjelma vuodelle 2025, 23.9.2024)

Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate, poistot ja investoinnit, milj. euroa

Lähde: TK, VK, VM

Verotuslinjaukset vuodelle 2025

Kuntien verotulot koostuvat kunnallis-, kiinteistö-, yhteisö- ja kaivosmineraaliverosta. Kunnallisveron osuuden verotuloista arvioidaan sote-verouudistuksen jälkeen olevan keskimäärin noin 71 prosenttia, yhteisöveron noin 12,5 prosenttia ja kiinteistöveron noin 16,5 prosenttia.

Kunnallisvero

Luonnollisten henkilöiden tuloverotus eli kunnallisverotus on kuntien verorahoituksen keskeisin osatekijä. Sote-muutoksen myötä kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennettiin 12,64 prosenttiyksiköllä. Näin ollen Haapaveden kaupungin kunnallisvero laski 22,0 prosentista 9,36 prosenttiin vuoden 2023 alusta alkaen. Vuonna 2024 kunnallisveron määrä on 9,4 %, kuten myös vuonna 2025. Kunnallisverotuksessa verotettava tulo muodostuu veronalaisista tuloista vähennettynä lainsäädännössä määritellyin vähennyksin. Kunnallisverotuksen efektiivisyyttä lisätään poistamalla tulosta tehtävä ansiotulovähennys ja kasvattamalla vastaavasti ensisijaisesti valtion verosta tehtävää

työtulovähennystä. Tämä vauhdittaa kunnallisverotulojen kasvua vuonna 2025, mutta kuntien verotulomenetysten korvauksia alennetaan kunnallisverotuoton kasvua vastaavasti valtionosuuksissa. Efektiivinen veroaste, joka on maksettavan kunnallisveron osuus ansiotuloista, onkin Haapavedellä vuoden 2025 osalta 7,06 % kun vuonna 2024 se oli arvioidusti 6,66 %.

Kuntaliiton verotuloennusteen (24.9.2024) mukaan Haapaveden kunnallisveron määrä on arviolta 10,853 miljoonaa euroa (M€), joka on vuoden 2024 arvioitua tilitettyä määrää (10,466 M€) noin 3,7 % suurempi.

Yhteisövero

Yhteisöveronsaajia ovat valtio ja kunnat. Yhteisövero on osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen maksama tulovero, jonka määrä on 20 prosenttia yhteisön verotettavasta tulosta. Verovuonna 2024 valtion jako-osuus yhteisöveron tuotosta on 76,31 prosenttia ja kuntien 23,69 prosenttia.

Yhteisöveron tilitysten arvioidaan laskevan 2,2 prosenttia vuodesta 2024 ja olevan yhteensä 0,977 M€ Haapaveden kaupungilla.

Kiinteistövero

Kiinteistövero on kunnallinen vero, joka määrätään kunnassa sijaitsevasta kiinteistöstä sen omistajalle. Kiinteistövero koskee sekä maata että rakennuksia. Maa- ja metsätalousmaa sekä vesialueet eivät kuulu kiinteistöveron piiriin, maatilojen rakennukset sen sijaan kuuluvat. Kunnat eivät maksa kiinteistöveroa omalla alueellaan sijaitsevista kiinteistöistä.

Haapaveden kaupungin kiinteistöveroprosentit määrittyvät seuraavasti:

- rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 1,05 %
- maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30 %
- vakituiset asuinkiinteistöt 0,60 %
- rakentamaton asuinpaikka 3,00 %
- muut asuinrakennukset 1,30 %
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %
- voimalaitokset 3,10 %.

Vuonna 2024 maapohjan yleistä kiinteistöveron alarajaa korotettiin 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin. Pääministeri Petteri Orpon hallitus toteuttaa kiinteistöverotuksen uudistusta, jonka tavoitteena on korjata kiinteistöjen verotusarvojen ja käypien arvojen eriytyminen toisistaan. Kiinteistöverotusta on tarkoitus uudistaa niin, että verotusarvot vastaisivat paremmin alueen hintatasoa ja rakentamiskustannuksia.

Kuntaliiton ennusteen mukaan kiinteisverotulo on arviolta 1,8 % suurempi vuonna 2025 kuin vertailuvuonna ja yhteensä 2,160 M€ sisältäen tuulivoimaverotuloja 0,320 M€.

Kuntaliiton ennuste Haapaveden verotulojen kertymästä vuosille 2024-2027 (Kuntaliitto 24.9.2024):

TILIVUOSI	2023	2024**	2025**	2026**	2027**
Verolaji					
Kunnallisvero	10 323	10 466	10 853	11 276	11 489
<i>Muutos %</i>		1,4	3,7	3,9	1,9
Yhteisövero	1 271	999	977	1 039	1 096
<i>Muutos %</i>		-21,4	-2,2	6,3	5,5
Kiinteistövero	1 964	2 121	2 160	2 160	2 160
<i>Muutos %</i>		8,0	1,8	0,0	0,0
VEROTULO KIRJATTAVA	13 558	13 587	13 990	14 475	14 745

Haapaveden kaupungin verotulot vuoden 2025 osalta arvioidaan olevan yhteensä noin 13,99 miljoonaa euroa.

Valtionosuudet

Kunnan saaman valtionosuusrahoituksen tarkoituksena on tasata kustannuseroja ja tulopohjaa kuntien välillä. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on merkittävin osa valtionosuusjärjestelmää. Peruspalvelujen valtionosuus on laskennallinen, ja se perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin.

Kuntien saamat valtionosuudet laskivat voimakkaasti vuonna 2023, kun sote-uudistuksen myötä yli puolet peruspalvelujen valtionosuudesta ja verotulomenetysten korvauksista siirrettiin hyvinvointialueiden rahoitukseen. Kuntien tulonsiirrot valtiolta kasvavat taas vuonna 2025, sillä TE-palveluiden järjestämisestä muodostuu kunnille uusi valtionosuustehtävä, jonka rahoitus kohdennetaan kunnille peruspalveluiden valtionosuuden kautta. Uudistusten yhteydessä valtionosuuteen tehtävät siirrot ovat yhteensä noin 876 milj. euroa, josta TE- ja kotoutumispalveluihin liittyvät siirrot ovat noin 658 milj. euroa ja työttömyysetuuksien laajenevaan rahoitusvastuuseen liittyvät siirrot noin 216 milj. euroa. Uusiin ja laajeneviin valtionosuustehtäviin myönnetään 100 prosentin valtionosuus koko maan tasolla, mutta rahoituksen kohdentuminen kustannuksia vastaavasti voi vaihdella kunnittain.

Valtionvarainministeriön ennakkollisten valtionosuuslaskelmien (Kuntatalousohjelma vuodelle 2025, syksy 2024) mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2025 noin 3,4 mrd. euroa, josta 10 milj. euroa varataan kuntien valtionosuuden harkinnanvaraiseen korottamiseen. Peruspalvelujen valtionosuuden muodostuminen vuonna 2025 on VM:n ennakkotietojen mukaan seuraavanlainen:

	TA2024	TAE2025	Muutos
	1 000 euroa	1 000 euroa	1 000 euroa
Laskennalliset kustannukset:			
— ikärakenne	8 118 641	8 677 307	558 666
— työttömyys	382 834	398 778	15 944
— kaksikielisyys	105 766	109 494	3 728
— vieraskielisyys	846 895	1 048 018	201 123
— asukastiheys	207 713	215 936	8 223
— saaristoisuus	14 840	15 253	413
— saaristo-osakunta	9 665	9 909	244
— koulutustausta	155 431	161 837	6 406
— laaja työttömyys*		271 731	271 731
Laskennalliset kustannukset yhteensä	9 841 785	10 908 264	1 066 479
Kuntien rahoitusosuus	7 684 470	8 179 000	494 530
Valtionosuus	2 157 316	2 729 264	571 948
Valtionosuuden lisäosat yhteensä	277 655	297 364	19 709
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus yhteensä	808 485	798 434	-10 051
Valtionosuuden harkinnanvarainen korotus	10 000	10 000	0
Kotikuntaa vaille olevien 6—15-vuotiaiden kotikuntakorvaukset	11 932	25 086	13 154
Yksityisten opetuksen järjestäjien ja yliopistojen arvonnalisävero	7 952	8 998	1 046
Valtionosuuteen tehtävät lisäykset ja vähennykset	-785 213	-505 746	279 467
Kuntien peruspalvelujen valtionosuus, yhteensä	2 490 325	3 366 600	876 275

Peruspalveluiden valtionosuuden lisäksi valtio myöntää opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuutta (OKM), jonka euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitusta lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan.

Haapaveden kaupungin peruspalveluiden valtionosuuden sekä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden yhteissumma Kuntaliiton (23.9.2024) päivittämän valtionosuuslaskelman mukaan on 9,260 miljoonaa euroa vuonna 2024. Vuodelle 2025 arvioidut tulot ovat 9,561 miljoonaa euroa pitäen sisällään 0,703 M€ TE-rahoituksen sekä 0,601 OKM:n valtionosuuden.

Kehitys Haapavedellä

Haapaveden asukasluku on laskenut tasaisesti aina vuodesta 1990 lähtien, jolloin väkiluku oli 8 190. Vuoden 2023 lopussa Haapaveden asukasluku oli 6 473 (Tilastokeskus 17.9.2024). Tilastokeskuksen tulevaisuuden väestöennusteen (24.10.2024) mukaan vuoden 2025 mennessä asukasluku olisi laskenut 128 henkilöllä vuodesta 2023 ja olisi 6 345, ja vuoteen 2030 mennessä jo noin 438 henkilöllä, jolloin asukasluku olisi arvion mukaan enää 6 035. Väestön määrä laskee trendin mukaisesti koko ajan kaikissa ikäryhmissä. Väestönlisäys on luonnollisen väestönlisäyksen, kuntien välisen nettomuuton ja nettomaahanmuuton summa ja tämä tunnusluku on negatiivinen koko ennusteperiodilla. Väestön kehitysnäkymät vaikuttavat oleellisesti kunnan peruspalveluiden kysyntään ja palvelurakenteeseen tulevaisuudessa, kun koululaisten määrä laskee suhteessa enemmän muihin ikäryhmiin verrattuna.

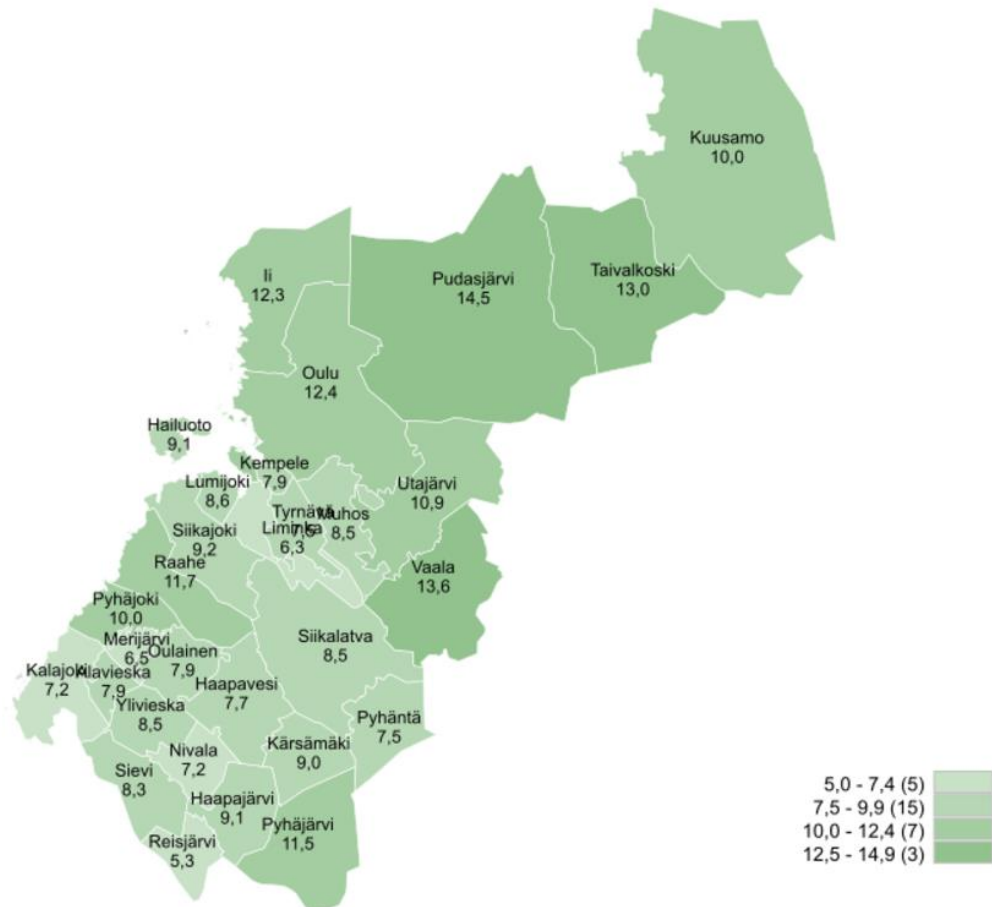

Haapavesi	2024	2025	2026	2027	2030	2035	2040	2045
Yhteensä	6 412	6 345	6 280	6 214	6 035	5 784	5 624	5 518
0 - 14	1 177	1 132	1 095	1 059	950	890	892	892
15 - 64	3 556	3 537	3 519	3 483	3 433	3 306	3 244	3 172
65 -	1 679	1 676	1 666	1 672	1 652	1 588	1 488	1 454

Haapavesi	2024	2025	2026	2027	2030	2035	2040	2045
Elävänä syntyneet	53	53	53	53	53	53	53	51
Kuolleet	86	86	86	85	84	82	81	79
Kuntaan muuttaneet	292	288	285	287	291	288	279	273
Kunnasta muuttaneet	320	320	320	319	318	302	277	263
Väestönlisäys	-61	-65	-68	-64	-58	-43	-26	-18

Avainluvut	Haapavesi	Koko maa
Väkiluku, 2023	6 473	5 603 851
Väkiluvun muutos edellisestä vuodesta, %, 2023	-1,8	0,7
Ruotsinkielisiä, %, 2023	0,0	5,1
Ulkomaan kansalaisia, %, 2023	3,3	6,7
Taajama-aste, %, 2022	61,6	86,9
Syntyneiden enemmisyys, henkilöä, 2023	-47	-17956
Kuntien välistä muuttovoittoa/-tappiota, henkilöä, 2023	-122	0
Perheitä, 2023	1 652	1 466 954
Vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneita, osuus 15 vuotta täyttäneistä, %, 2022	70,5	74,7
Korkea-asteen tutkinnon suorittaneita, osuus 15 vuotta täyttäneistä, %, 2022	18,1	33,3
Työpaikkaomavaraisuus, 2022	104,0	100,0

Syyskuun työllisyyskatsauksen mukaan Pohjois-Pohjanmaalla oli 21 100 työtöntä työnhakijaa. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (työttömyysaste) oli Pohjois-Pohjanmaan alueella 10,9 % ja koko maassa 10,4 %. Työttömyysaste vaihteli maakunnassa Reisjärven 5,3 %:n ja Pudasjärven 14,5 %:n välillä. Haapavedellä työttömyysaste oli 7,7 %, kun vuosi sitten prosenttiosuus oli 7,5 %. Työttömiä työnhakijoita oli 7 enemmän kuin syyskuussa 2023, eli yhteensä 213 työvoiman kokonaismäärän ollessa 2 767. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain:

TEM Työnvälitystilasto / Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Haapaveden asukkaiden hyvinvointi

Hyvinvoinnin edistäminen on kunnan perustehtävä. Kuntalain (410/2015, 37 §) mukaan kuntastrategiassa on huomioitava yhtenä osana kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen. Kunnan strategisessa suunnittelussa on asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet.

Kerran valtuustokaudessa laadittavassa laajassa hyvinvointikertomuksessa kerrotaan Haapaveden kaupungin asukkaiden hyvinvoinnin tilasta ja haasteista. Vuosittain tätä tietoa täydennetään hyvinvointiraportoinnilla. Laajan hyvinvointikertomuksen suunnitelmaosassa kuvataan tulevan valtuustokauden ajalle päätetyt tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvoinnin parantamiseksi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä kehitetään Haapavedellä pitkäjänteisesti ja poikkihallinnollisesti.

Tietoa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilasta löytyy Haapaveden kaupungin laajasta hyvinvointikertomuksesta sekä hyvinvointiraportista 2023. Asiakirjat löytyvät osoitteesta <https://www.haapavesi.fi/hallinto>.

Laajassa hyvinvointikertomuksessa on valittu hyvinvointisuunnitelmaan vuosille 2021–2025 neljä painopistealuetta:

1. Kaupungin elinvoimaisuus

Haapavesi säilyy elinvoimaisena ja pystyy tarjoamaan hyvinvointia tukevia palveluja.

2. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi

Tuemme vanhemmuutta sekä lasten ja nuorten hyvän itsetunnon ja pärjäävyyden tunteen vahvistumista. Kiinnitämme erityistä huomiota mielen hyvinvointiin.

3. Kokonaisvaltainen hyvinvointi eri ikäryhmissä

Voin hyvin fyysisesti ja psyykkisesti. Koen toimintakykyni hyväksi.

4. Osallisuus ja yhteisöllisyys

Pääsen vaikuttamaan minulle tärkeisiin asioihin. Meiltä löytyy me-henkeä.

Haapaveden kaupungin asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tilaa sekä sen edistämistyötä mitataan talousarviossa 2025 seuraavilla mittareilla. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan tilinpäätöksessä 2025.

LAPSET JA LAPSIPERHEET		
Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista	95 % (tilanne v. 2023: 91 %)	
Kokee terveydentilansa keskimertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista	5 % (tilanne v. 2023: 8,8 %)	

NUORET		
Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	96 % (tilanne v. 2023: 94,5 %)	
Kokee terveydentilansa kohtalaiseksi tai huonoksi %, 8. ja 9. luokan oppilaista (HYTE-kerroin)	5 % (tilanne v. 2023: 34,1 %)	
Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista (HYTE-kerroin)	5 % (tilanne v. 2023: 17,1 %)	
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä (HYTE-kerroin)	5 % (tilanne v. 2022: 6,5 %)	

TYÖIKÄISET		
Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Työttömyys %	alle 8 %	
Työkyvyttömyyseläkettä saavien 25–64-vuotiaiden määrä (HYTE-kerroin)	5 % (tilanne v. 2023: 9,6 %)	

IKÄIHMISET		
Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä	59 v. (tilanne v. 2023: 58,4 v.)	
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön (HYTE-kerroin)	230 hoitajaksoa (tilanne v. 2023: 460,99)	

KOKO VÄESTÖ		
Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Lähiliikuntapaikkojen määrä ja käyttöaste	95 % (tilanne v. 2023: n. 90 %)	
Kirjaston kävijämäärä	Fyysiset käynnit: 46 000 (tilanne v. 2023: 45 311)	
Järjestöavustusten määrä	Väh. 70 000 € (tilanne v. 2023: 100 000)	
Kulttuuriin varattu keskimääräinen €/asukas (sis. kirjasto)	126 € / asukas (tilanne v. 2023: 106 € / asukas)	
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä (HYTE-kerroin)	0,5 % (tilanne v. 2023: 0,9 %)	

Keskeiset huomiot Haapavedellä 2025

Suomessa talous on ollut taantumassa ja pelko työttömyydestä on pitänyt kotitalouksien tunnelmat matalalla ja kuluttamisen varovaisena. Vuoden 2025 näkymä on kuitenkin jo selvästi parempi, kun korkojen lasku tukee velallisten kulutuskykyä ja lisää yritysten mahdollisuuksia investoida. Talousarviovuodelle odotetaan positiivista talouskasvua ja ostovoiman nousua, mikä heijastuisi myös kuntatalouteen positiivisesti muun muassa parempien verotulokertymien ja kuluttajahintojen nousun maltillistumisena. Paremmasta suhdannenäkymästä huolimatta Haapaveden kaupungin tuloihin ja menoihin kohdistuu epävarmuutta ja ne eivät ole tasapainossa. Kaupungin toimintatuotoista noin puolet tulevat vuokratuotoista, josta suurin osa koostuu sote-kiinteistöjen vuokraamisesta. Kiinteistöjen vuokraedellytyksistä ja sopimusratkaisusta käydään neuvottelut Pohteen kanssa vuoden 2025 aikana. Tällä on merkittävät vaikutukset kaupungin tulorakenteeseen myös jatkossa ja vuokrakiinteistöjen yhtiöittäminen tulee ajankohtaiseksi.

Yleisesti ottaen pienten kuntien mahdollisuudet sopeuttaa toimintojaan ovat usein varsin rajalliset ja kunnallisveroprosentit ovat pääsääntöisesti jo nykyisin suurempia kuntia korkeampia ja

kunnallisveroprosentin yksikkötuotot suuria kuntia matalampia. Vuoden 2025 aikana toteutetaan sopeutusohjelmaa, jossa henkilöstökulujen ja muiden käyttötalousmenojen osalta odotetaan merkittäviä, noin 0,6 miljoonan euron säästöjä. Sopeutustoimien periaatteena on ollut löytää tuottavuuden ja tehokkuuden näkökulmasta uusia toimintamalleja niin kiinteistöhuollon ja teknisen puolen, yleishallinnon kuin sivistystoimenkin osalta. Sopeutustoimilla pyritään vuosikatteen vahvistamiseen käyttötalousmenoja karsimalla eikä kunnallisveroprosentin nostamisen myötä odotettavilla suuremmilla verotuloilla. Sopeutustoimet ovat olleet välttämättömiä kunnan talouden kannalta, jotta tulojen ja menojen tasapaino niin lyhyellä kuin pitemmälläkin aikavälillä on mahdollista saavuttaa. Taloudellinen kantokyky ja maksukyky ovat pitkällä aikavälillä uhattuna, jos rakenteellisia ja pysyviä menojen sopeutustoimia ei pystytä toteuttamaan. Vuosikatteen tulisi riittää investointeihin ja mikäli näin ei tapahdu, lainamäärä lisääntyy kestävämmällä tavalla.

Vuosi 2025 on uusi poikkeusvuosi, kun työ- ja elinkeinopalveluiden (TE) siirto kunnille astuu voimaan. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Uudistuksessa pyritään huomiomaan palvelujen yhdenvertainen saatavuus. Haapaveden kaupunki ostaa TE-palvelut vastuukuntamallin kautta Raahelta. Huomioitavaa kuitenkin on, että TE-uudistus kasvattaa riskiä kuntatalouden suhdannevaihteluihin. Kuntien rahoitusosuus työttömyysetuuskuluihin määräytyy työttömyysjaksojen pituuden sekä työttömien määrän mukaan. Miten pidempään yksilö on työttömänä, sitä suuremmalla osuudella kunta osallistuu etuuskulujen rahoittamiseen eli sitä suuremmaksi sakkomaksut kasvavat. Esimerkiksi äkillinen rakennemuutos tai huonon suhdanteen tuoma työttömyyden kasvu voi lisätä nopeasti kuntien sakkomaksuja, aiheuttaa merkittäviä verotulomenetyksiä ja aiheuttaa siten ison loven kunnan talouteen. Työttömyyden lisäys taas kasvattaa hieman kunnan valtionosuuksia mutta ei riitä korvaamaan taloudellisia menetyksiä. Uudistuksen myötä myös palkkatuettu työ ei enää poistaisi kunnan vastuuta työttömyysetuuden rahoituksesta muuten kuin avoimille työmarkkinoille työllistymisen kautta, mikä tulee ottaa huomioon pitkäaikaistyöttömyyttä hoidettaessa.

Kuntalaisten hyvinvointiin voidaan vaikuttaa monella eri tavalla; kunnan palvelutuotannolla, kuntien investoinneilla yhdyskuntarakenteeseen tai kuntien itsensä rahoittamalla kehittämistoimilla. Nordfuel-biojalostamohankkeen sekä tuulivoimapuistojen edistäminen ovat keskeisiä teemoja edelleen vuonna 2025. Haapaveden biotuotetehtaalta putkilinjojen ja tieyhteyksien rakentaminen ja parantaminen lähikuntiin on osa bioklusteritoiminnan edistämistä. Pyhäjoen vesistöalueen kehittämishankkeet vesien laadun ja ympäristöjen parantamisen osalta jatketaan. Myös ammatillista koulutusta kehitetään oppimisympäristöjä uudistamalla. Kunnan elinkeinotoimen tuloksellisuuden kannalta on olennaista, kuinka hyvin eri tasojen ja eri toimijoiden toimet tukevat ja täydentävät toisiaan. Toiminta on yrityspalvelukeskeistä ja työpaikkojen säilyttäminen ja uusien työpaikkojen syntyminen luovat kuntaan positiivista imua. Kunnan vuokra-asuntokantaa tulisi ylläpitää ja kehittää elinkeinotoimien tukemiseksi.

3. KAUPUNGIN STRATEGIA

Kaupungin strategia käsiteltiin valtuustossa joulukuussa 2022 (Kvalt 13.12.2022 §52) ja on talousarviokirjan liitteenä.

4. KÄYTTÖTALOUSOSA

Haapaveden kaupungin käyttötaloudessa noudatetaan niin kutsuttua nettoperiaatetta, eli tulosalueita sitovat toiminnallisesti tulot vähennettynä menoilla on sen kokonaismääräraha. Tulosalueen sisällä molemmista määrärahoista voidaan poiketa. Lautakunnat voivat antaa alaisilleen tulosalueille tarkempia taloudellisia tavoitteita. Käyttötalouden luvut sisältävät niin sisäiset kuin ulkoisetkin käyttötalouteen liittyvät tulot ja menot.

Tähän osioon on koottu strategiasta johdetut tai siihen liittyvät toiminnalliset tavoitteet tulosalueittain. Myös näitä toiminnallisia tavoitteita lautakunnat voivat halutessaan tarkentaa, mutta niiden on kuitenkin oltava kaupungin strategian mukaisia. Lautakuntakohtaisesti käyttötalousoosassa on huomioitu sisäisinä tuloina ja menoina yleishallinnon sekä kiinteistötoimen kustannuksia.

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2022 alkaen ja sopimuskausi päättyy 30.4.2025. Sopimuksen mukaisesti yksityisten alojen sopimusratkaisut vaikuttavat kunta- ja hyvinvointialojen palkankorotuksiin. Toisaalta merkittävä osa palkankorotuksien kohdentamisista voi päättää työnantaja itse. Kolmen vuoden sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,8 prosenttia. Henkilöstökulut muodostavat suurimman kuluerän, ja siksi palkkaratkaisuilla on suuri merkitys kustannuskehitykselle. Vuonna 2025 maksetaan sopimuskauden viimeiset korotukset 0,8 %. Talousarvioraamien mukaan Haapaveden kaupunki on varautunut siihen, että palkankorotukset vuonna 2025 ovat noin 1,0 prosenttia. Henkilöstömääriä on esitetty erillisessä Haapaveden kaupungin henkilöstösuunnitelmassa.

Kokonaisuudessaan kaupungin ulkoinen käyttötalouden toimintakate muuttuu kuuden prosentin verran vuoden 2024 talousarvioon (TA 2024) nähden (-20,346 M€) ollen -21,571 miljoonaa euroa vuonna 2025. TE-palveluiden uudistus tuo kaupunginhallituksen alle uuden tulosalueen nimeltään Työllisyys- ja kotoutumispalvelut, kun hyvinvointilautakunnan alla ollut työllisyyspalveluiden yksikkö lakkaa vuoden 2024 lopussa.

Kun tarkastellaan lautakuntien ulkoisia ja sisäisiä tuloja ja menoja, käyttötalousoosan suurimpana kokonaisuutena on kasvatusta ja koulutuslautakunta. Sen toimintakate on -16,283 miljoonaa euroa (M€) ja lähemmäs 5 prosenttia alijäämäisempi kuin talousarviovuosi 2024. Toimintatuotot ovat vertailukauden (TA 2024) mukaiset 0,452 M€. Toimintakulut ovat 16,735 miljoonaa euroa, josta henkilöstökulujen osuus on noin 60 prosenttia kokonaiskuluista, yht. 10,003 M€ ja palveluiden ostokustannusten 5,565 M€. Materiaali- ja koulutarvikeostot ovat arviolta noin 0,286 M€, avustukset 0,453 M€ ja vuokratulot 0,415 M€. Perusopetus kattaa kasvatusta ja koulutuslautakunnan budjetista noin 62 ja varhaiskasvatusta 30 %.

Kaupunginhallituksen toimintakate talousarviossa 2024 on ollut -1,509 M€ ja vuoden 2025 arviossa noin 70 prosenttia suurempi eli -2,554 miljoonaa euroa. Pääasiassa sisäisiä yleishallinnon vyörytystuloja sisältävät toimintatuotot yhteensä ovat arviolta 1,171 M€ ja toimintakulut 3,725 M€, johon sisältyvät uutena vuoden 2025 alusta alkaen työllisyys- ja kotoutumispalvelukuluja 1,107 M€. Palveluiden ostokustannukset ovat 2,272 M€ ja noin 61 % kokonaiskustannuksista, ja henkilöstökulut ovat yhteensä 0,852 M€.

Hyvinvointilautakunnan toimintakatteen arvioidaan olevan -2,185 M€ ja 0,681 M€ (23,8 %) positiivisempi kuin vertailukautena TA 2024. Toimintakatteen muutos johtuu työllisyyspalveluiden

tulojen ja menojen poistumisesta lautakunnan alaisesta käyttötaloudesta, joita oli budjetoituna vuonna 2024 yhteensä -0,668 M€. Toimintatuotot yhteensä ovat 0,359 M€ ja kulut 2,544 M€, josta palveluiden ostokustannukset ovat 1,442 M€ ja henkilöstökulut 0,740 M€. Hyvinvointilautakunnan budjetista 48 % tulee liikuntapalveluista, 20 % kirjastopalveluista ja 13 % kulttuuripalveluista.

Kansalaistopiston johtokunnan alainen budjetti on -0,836 miljoonaa euroa. Toimintatuotot ovat vertailukauden mukaiset 0,843 M€ sisältäen Jokihelmen opiston sopimuskuntien maksuosuuksia sekä lukukausimaksuja. Toimintakulut ovat 1,680 M€, josta henkilöstökulujen osuus on 66 %. Palveluiden ostokustannukset ovat arviolta 0,287 M€ ja vuokratkulut 0,248 M€.

Ympäristöterveyslautakunnan toimintakate on pitkälti vertailukauden mukainen -0,407 M€. Toimintatuotot muodostuvat kunnilta laskutettavista ympäristöterveyspalvelutuotoista ja ne ovat arviolta 1,005 M€ ja toimintakulut 1,412 M€, josta henkilöstökulujen osuus on 1,211 M€ eli 86 % kokonaiskuluista.

Teknisen lautakunnan toimintakate on positiivinen, arviolta 0,896 miljoonaa euroa vuodelle 2025. Toimintatuotot ovat yhteensä 4,974 M€. Toimintakulut ovat vertailukauden mukaiset ja yhteensä 4,078 M€, kun henkilöstökulujen ja palveluiden ostokustannusten nousua kompensoi pienemmät sähkö- ja lämmityskulut. Palveluiden ostokustannukset ovat 38 % kokonaiskuluista eli 1,516 M€, johon sisältyy muun muassa arvioidut alueiden ja rakennusten kunnossapitokulut sekä teiden puhtaanapitopalvelukustannukset. Noin 1,400 M€ on aine- ja tarvikekuluja ja henkilöstökulut ovat arviolta 0,965 M€.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan budjetti on toimintakatteeltaan -0,127 miljoonaa euroa, kun rakennuslupamaksuja ja muita tuottoja odotetaan vuodelle 2025 noin 0,025 miljoonan euron edestä ja kuluja 0,151 M€, joista henkilöstökulujen osuus on 0,086 M€ ja palveluiden ostokustannuksien 0,062 M€.

Kaupunginvaltuuston budjetti on talousarvion 2024 mukainen -0,056 M€ ja keskusvaalilautakunnan -0,013 M€.

Toimielimet ja tulosalueet vastaavat kaupunginvaltuuston (Kvalt 13.12.2022 § 54) hyväksymän uuden hallintosäännön mukaista jakoa. Seuraavalla sivuilla on esitetty käyttötalouden yhdistelmä lautakunnittain sekä tulosalueittain.

LAUTAKUNNAT TULOSALUEET 1000 €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos % TA 2024- 2025	Sitovuus
KAUPUNGINVALTUUSTO	-68	-63	-56	-11,1 %	netto
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	-12	-20	-13	-33,8 %	netto
TARKASTUSLAUTAKUNTA	-4	-2	-4	113,8 %	netto
KAUPUNGINHALLITUS	-1 809	-1 509	-2 554	69,2 %	netto
Yleishallinto	-1 759	-1 435	-1 371	-4,4 %	
Maaseututoimi	-77	-75	-76	1,3 %	
Työllisyys- ja kotoutumispalvelut	0	0	-1 107		
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	17	-105	-127	21,0 %	netto
YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA	-390	-398	-407	2,2 %	netto
KASVATUS- JA KOULULAUTAKUNTA	-16 514	-15 557	-16 283	4,7 %	netto
Sivistystoimen hallinto	-65	-204	-177	-13,1 %	
Perusopetus	-10 061	-9 715	-10 082	3,8 %	
Lukio-opetus	-1 170	-1 106	-1 112	0,6 %	
Varhaiskasvatus	-5 219	-4 533	-4 912	8,4 %	
HYVINVOINTILAUTAKUNTA	-2 537	-2 866	-2 185	-23,8 %	netto
Kirjastopalvelut	-437	-465	-438	-5,7 %	
Liikuntapalvelut	-1 063	-1 085	-1 053	-2,9 %	
Kulttuuritoimi	-241	-278	-290	4,5 %	
Nuorisotyö	-182	-270	-303	12,2 %	
Työllistämispalvelut	-514	-668	0	-100,0 %	
Jokilaaksojen musiikkiopisto	-98	-101	-101	0,0 %	
KANSALAIPOISTON JHTK.	-888	-859	-836	-2,6 %	netto
TEKNINEN LAUTAKUNTA	1 090	1 034	896	-13,4 %	netto
Tekninen hallinto	-310	-415	-314	-24,5 %	
Kiinteistötoimi	2 088	2 061	1 896	-8,0 %	
Yhdyskuntapalvelut	-663	-557	-686	23,2 %	
Vesi- ja viemärilaitos	-24	-55	0	-100,0 %	
TOIMINTAKATE	-21 102	-20 346	-21 571	6,0 %	netto

Kaupunginvaltuusto

kaupunginjohtaja Esa Jussila

Kaupunginvaltuusto	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	0 €	0 €	0 €	0 €	0,00 %
Toimintakulut	-67 891 €	-63 100 €	-56 120 €	6 980 €	-11,06 %
Toimintakate	-67 891 €	-63 100 €	-56 120 €	6 980 €	-11,06 %

Keskeiset tavoitteet esitetty strategiassa. Kaupunginvaltuuston arvioidaan pitävän viisi kokousta vuoden 2025 aikana.

Keskusvaalilautakunta

Vt. hallintojohtaja Tarja Pirkkalainen

Keskusvaalilautakunta	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	11 753 €	8 000 €	13 000 €	5 000 €	62,50 %
Toimintakulut	-23 722 €	-28 088 €	-26 302 €	1 787 €	-6,36 %
Toimintakate	-11 969 €	-20 088 €	-13 302 €	6 787 €	-33,79 %

Aluevaalit ja kuntavaalit järjestetään samanaikaisesti huhtikuussa 2025.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	27 523 €	27 141 €	26 300 €	-841 €	-3,10 %
Toimintakulut	-31 250 €	-29 056 €	-30 394 €	-1 337 €	4,60 %
Toimintakate	-3 727 €	-1 915 €	-4 094 €	-2 178 €	113,74 %

Toiminnalliset tavoitteet

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös arvioida kaupungin toiminnan tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta sekä resurssien käytön tehokkuutta. Varsinainen tilintarkastus on JHTT-tilintarkastajan tehtävänä.

Kuntalain (210/2015) mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava julkisesti sidonnaisuuksistaan. Säännöstä sovelletaan 1.6.2017 alkaen. Kuntalain (210/2015) 84 §:n mukaan sidonnaisuusilmoitukset tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Tarkastuslautakunta saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi

(kuntalaki 121 §), kun henkilö on valittu luottamustoimeensa tai tehtäväänsä eli sidonnaisuusilmoitus annetaan pääsääntöisesti valtuustokauden alkaessa. Sidonnaisuusilmoitukseen tapahtuva muutos on ilmoitettava viipymättä. Ilmoitukset julkaistaan yleisessä tietoverkossa.

Tarkastuslautakunnan vakiintunut kokousmäärä on 6 -7 kokousta vuoden aikana.

Tarkastuslautakunnan alaisuuteen kirjataan tilintarkastajan ja tarkastuslautakunnan kustannukset. Tilintarkastajayhteisön kilpailutus on suoritettu syksyllä 2024. Kaikki tarkastusluonteiset kustannukset on kirjattu tarkastustoimeen ja vyörytetty sieltä sisäisesti tulosityksiköiden kustannuksiksi.

Kaupunginhallitus

kaupunginjohtaja Esa Jussila

Kaupunginhallitus	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	1 390 539 €	1 267 975 €	1 171 041 €	-96 935 €	-7,64 %
Toimintakulut	-3 199 125 €	-2 777 422 €	-3 725 464 €	-948 041 €	34,13 %
Toimintakate	-1 808 586 €	-1 509 447 €	-2 554 424 €	-1 044 975 €	69,23 %

Kaupunginhallituksen alainen toiminta käsittää kaupunginhallituksen alaiset suorat menot, kaupunginhallituksen alaiset projektit, talous- ja toimisto- sekä it-palvelut, elinkeinoelämän kehittämisen, joukkoliikenteen, maaseututoimen, työllisyys- ja kotoutumispalvelut ja muun yleishallinnon.

TE-muutoksen myötä työllisyys- ja kotoutumispalvelut tulevat osaksi kaupunginhallituksen alaista toimintaa 1.1.2025 alkaen toimintakatteen ollessa -1,107 M€. Noin puolet kustannuksista tulevat Raahen työllisyysalueen kuntalaskutuksista ja toinen puoli työmarkkinatuen kuntaosuudesta.

Lautakunnittain vyörytettävät ja henkilötyövuosien suhteessa laskettavat sisäiset hallintokulut pitävät sisällään toimisto- ja talouspalveluiden, it-palveluiden sekä henkilöstöhallinnon yhteisesti jaettavia kuluja, mitkä muodostavat suurimman osan yleishallinnon alaisen toiminnan tuotoista. Yleishallinnon kulut ovat yhteensä 2,542 M€, josta henkilöstökulujen osuus on 0,778 M€ ja palveluiden ostokustannuksien 1,664 M€ pitäen sisällään muun muassa yhteistoimintaosuuksiin, joukkoliikenteeseen, työterveyspalveluihin sekä talous- ja henkilöstöhallinnon ulkoisiin palveluihin liittyviä kustannuksia.

Maaseututoimen ostokustannukset ovat arviolta 0,076 M€ vuodelle 2025.

Yleishallinto

Talousjohtaja Johanna Hurskainen

Yleishallinto	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	1 366 132 €	1 267 975 €	1 171 041 €	-96 935 €	-7,64 %
Toimintakulut	-3 124 649 €	-2 702 822 €	-2 542 490 €	160 334 €	-5,93 %
Toimintakate	-1 758 516 €	-1 434 847 €	-1 371 449 €	63 399 €	-4,42 %

Maaseututoimi

Maaseututoimi	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	0 €	0 €	0 €	0 €	0,00 %
Toimintakulut	-77 201 €	-74 600 €	-75 600 €	-1 000 €	1,34 %
Toimintakate	-77 201 €	-74 600 €	-75 600 €	-1 000 €	1,34 %

Työllisyys- ja kotoutumispalvelut

Työllisyys- ja kotoutumispalvelut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	0 €	0 €	0 €	0 €	0,00 %
Toimintakulut	0 €	0 €	-1 107 375 €	-1 107 375 €	0,00 %
Toimintakate	0 €	0 €	-1 107 375 €	-1 107 375 €	0,00 %

Rakennus- ja ympäristölautakunta

Rakennustarkastaja Mikko Koskela

Rakennus- ja ympäristölautakunta	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	156 694 €	57 800 €	24 700 €	-33 100 €	-57,27 %
Toimintakulut	-139 203 €	-162 533 €	-151 430 €	11 104 €	-6,83 %
Toimintakate	17 491 €	-104 733 €	-126 730 €	-21 996 €	21,00 %

Rakennus- ja ympäristölautakunnan toimintakate on -0,127 miljoonaa euroa, kun rakennuslupamaksuja ja muita tuottoja odotetaan vuodelle 2025 noin 0,025 miljoonan euron edestä ja kuluja 0,151 M€, joista henkilöstökulujen osuus on 0,086 M€ ja palveluiden ostokustannuksien 0,062 M€.

Toiminnalliset tavoitteet

Rakennusvalvonta sisältää lupakäsittelyn, rakennustarkastustoiminnan ja rakentamisen ohjauksen. Rakennuslautakunta käsittelee kokoluokassaan isoimmat sekä merkittävimmät hankkeet ja tekee

suunnittelutarveharkinta- ja poikkeamispäätökset. Tulot kertyvät lupamaksuista, joissa pyritään kustannusvastaavuuteen ja naapurikuntien kanssa yhteiseen lupahintatasoon. Rakennuslupakäsittelyssä säilytetään nykyinen yhden viikon käsittelyaika peruslupahankkeissa ja lautakunnan kokoukset pidetään pääasiassa kuukausittain, tarpeen mukaan.

Uusi rakennuslaki astuu voimaan 1.1.2025. Muutoksia tulee lupakäsittelyyn, rakennusjärjestykseen, taksoitukseen, ohjelmistoihin, asiakirjoihin ja rakennusvalvonnan käytäntöihin. Rakennusjärjestys ja taksoitus tulisi uusia 1.1.2025 mennessä. Siirtymäaika kuitenkin vuoteen 2027 saakka.

Rakennusvalvonnan tavoitteena on olla aktiivinen palveluyksikkö, joka samalla uudistaa ja kehittää toimintaansa. Rakennusvalvonnassa on ollut käytössä vuodesta 2017 sähköinen lupa-asoiden ja arkistoinnin hallintajärjestelmä. Asiakas hakee luvan www.lupapiste.fi osoitteessa. Lupa käsitellään sähköisesti ja asiakirjat arkistoidaan sähköiseen pilvipalveluarkistoon.

Ympäristöterveyslautakunta

Ympäristöpalvelupäällikkö Harri Heikkilä

Ympäristöterveyslautakunta	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	968 855 €	1 045 909 €	1 005 197 €	-40 712 €	-3,89 %
Toimintakulut	-1 359 067 €	-1 443 866 €	-1 412 018 €	31 849 €	-2,21 %
Toimintakate	-390 212 €	-397 957 €	-406 821 €	-8 863 €	2,23 %

Ympäristöterveyslautakunnan toimintakate on pitkälti vertailukauden mukainen -0,407 M€. Toimintatuotot muodostuvat kunnilta laskutettavista ympäristöterveyspalvelutuotoista ja ne ovat arviolta 1,005 M€ ja toimintakulut 1,412 M€, josta henkilöstökulujen osuus on 1,211 M€ eli 86 % kokonaiskuluista. Palveluiden ostokustannukset ovat arviolta 0,112 M€.

Toiminnalliset tavoitteet

Ympäristöpalvelut Helmi tuottaa ympäristöterveydenhuollon (elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkalakien mukaiset viranomaistehtävät sekä eläinlääkintähuolto) palvelut Haapaveden, Oulaisten, Siikalatvan ja Pyhännän kuntiin. Ympäristönsuojelun toimialan viranomaispalvelut tuotetaan Haapaveden kaupungin ja Pyhännän kunnan alueelle.

Toiminta-alueen väestöpohja on noin 20 500 asukasta. Tehtävät ovat lakisääteisiä viranomaistehtäviä. Hallintokuntana on Haapaveden kaupunki. Toimivaltaisena viranomaislautakuntana on alueellinen ympäristöterveyslautakunta.

Valvonnan toimipisteitä on kolme, jotka sijaitsevat Haapavedellä, Oulaisissa ja Siikalatvalla Pulkkilassa. Ympäristöpalvelut Helmen hallinnon toimipiste sijaitsee Haapaveden toimipisteen yhteydessä. Elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkalakien mukaisien viranomaistehtävien tarkoituksena on ennalta ehkäistä elintarvike- ja vesiperäisten epidemioiden sekä tapaturmien esiintyminen valtakunnallisen normiohjauksen mukaisesti. Säännöllisen valvontasuunnitelman mukaisen valvonnan lisäksi erityisesti asunnon- ja kosteusvauriotarkastukset työllistävät edelleen

etenkin talvijaksolla. Valvonnassa panostetaan erityisesti puhtaan veden ja suuririskisten elintarvikevalvontakohteiden sekä lasten- ja nuorten oppimisympäristöjen valvontaan. Toimialan tuotot muodostuvat kuntaosuuksista, valtion eläinsuojeluvalvontatuloista, ilmoitus-, lupa- ja rekisteröintimaksuista sekä perusmaksutuloista. Valvontasuunnitelman mukaisesta valvonnasta sekä luvista peritään ympäristöterveyslautakunnan vahvistaman taksan mukainen maksu.

Eläinlääkäreiden toimipisteitä (vastaanottotiloja) on kaksi, jotka sijaitsevat Haapavedellä ja Siikalatvalla Kestilässä. Toimitilojen yhteydessä on pieneläinten vastaanottotilat. Vastaanottotilat on saneerattu nykyajan toimenpide- ja kirurgiavaatimukset täyttäväksi vuonna 2011. Pieneläinten vastaanotto toiminnasta peritään asiakkailta kolmiportainen klinikkamaksu.

Ympäristönsuojelun toimialan palveluita ovat mm. maa-aines- ja ympäristöluvat, meluun liittyvät päätökset, jätehuollon ja jätevesien valvonta sekä lakisäätteiset muut tehtävät. Ympäristönsuojelun toimialan päätöksistä ja suunnitelmallisesta valvonnasta peritään ympäristöterveyslautakunnan vahvistaman taksan mukainen maksu. Ympäristöpalvelut Helmi tuottaa ympäristönsuojelun palvelut Haapaveden ja Pyhännän kuntiin.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Sivistysjohtaja Erkki Seitajärvi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	790 546 €	457 724 €	452 015 €	-5 709 €	-1,25 %
Toimintakulut	-17 304 712 €	-16 014 691 €	-16 735 425 €	-720 735 €	4,50 %
Toimintakate	-16 514 166 €	-15 556 967 €	-16 283 410 €	-726 444 €	4,67 %

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan toimintakate on -16,283 miljoonaa euroa ja lähemmäs 5 prosenttia alijäämäisempi kuin talousarviovuosi 2024. Toimintatuotot ovat vertailukauden (TA 2024) mukaiset 0,452 M€. Toimintakulut ovat 16,735 miljoonaa euroa ja noin 0,721 M€ suuremmat kuin vertailukautena. Muutos johtuu muun muassa siitä, että henkilöstökuluja arvioidaan olevan noin 0,231 M€, ateriapalvelukustannuksia 0,287 M€ sekä matkustuskuluja 0,09 M€ enemmän ja vuoden 2025 budjettiin myös sisältyvät yksityisen päiväkodin vuokratulot 0,259 M€. Henkilöstökulujen osuus on noin 60 prosenttia kokonaiskuluista, yht. 10,003 M€ ja palveluiden ostokustannusten 5,565 M€. Materiaali- ja koulutarvikeostot ovat arviolta noin 0,286 M€, avustukset 0,453 M€ ja vuokratulot 0,415 M€. Sisäisten kiinteistökulujen arvioidaan olevan noin 0,123 M€ vähemmän johtuen Mieluskylän koulun lakkautumisista johtuvista säästöistä. Perusopetus kattaa kasvatus- ja koulutuslautakunnan budjetista noin 62 ja varhaiskasvatus 30 %.

Toiminnalliset tavoitteet

Valtuusto teki 25.5.2020 kouluverkkopäätöksen, jonka mukaan koulun toiminta lakkaa, mikäli oppilaita on toteuman ja ennusteen mukaan kahtena peräkkäisenä vuonna alle 40. Tämän päätöksen mukaisesti ja 20.9.2024 oppilasmäärän ja lukuvuoden 2025-2026 ennusteen mukaan käynnistetään valmistelut Mieluskylän koulun lakkauttamiseksi 1.8.2025.

Opettajien virkojen tai tuntiopettajien määrä ratkaistaan lukuvuosittain koululautakunnassa tuntikehystä päätettäessä. Tuntikehysten määrään vaikuttaa puolestaan budjetti. Lukuvuoden 2025-26 tuntikehukseen voivat vaikuttaa syksyllä 2024 käynnistetyt yhteistoimintamenettelyt säästöjen hakemiseksi. Lukion ja yläkoulun yhteisen opiskelijamäärän vähentymisestä johtuen lisätään vähitellen yläasteen ja lukion yhteisten opettajien osuutta. Seuraavien kolmen vuoden aikana yläkoulun oppilasmäärään ei ole vielä odotettavissa suuria muutoksia. Yhteisten opettajien kautta voidaan opetuksessa turvata laatu sekä riittävä määrä opetustunteja. Tehtävien täyttö mietitään tarkkaan eläköitymisten yhteydessä. Koulunkäynnin ohjaajien määrää pienennettiin lukuvuodelle 2023-24 kolmella ohjaajalla. Lukuvuoden 2025-26 ohjaajamääriä tarkastellaan vuoden 2025 budjetin teon yhteydessä. Ohjaajien määrässä ovat mukana myös ns. henkilökohtaiset ohjaajat, joiden määrä on viime vuosien aikana moninkertaistunut. Muutaman koulunkäynninohjaajan kustannukset maksaa toinen kunta. Kaupunki tekee perusopetusta ja lukiokoulutusta koskevan ERASMUS+ -akkreditointihakemuksen. Hakemuksessa esitellään pitkän aikavälin kansainvälistymissuunnitelma koskien em. oppilaitoksia.

Inflaation kiihtyminen on kasvattanut mm. oppikirja-, oppimateriaali-, ruokailu- ja kuljetuskustannuksia merkittävästi vuodesta 2022 lähtien. Henkilökunnan sairastavuus on pysynyt korkealla tasolla myös pahimpien koronavuosien jälkeen. Henkilöstömenoihin on jouduttu sen vuoksi varaamaan normaalia tasoa korkeampi määräraha.

Sivistystoimen hallinto

Sivistystoimen hallinto	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	299 440 €	211 100 €	229 640 €	18 540 €	8,78 %
Toimintakulut	-363 928 €	-415 295 €	-407 073 €	8 223 €	-1,98 %
Toimintakate	-64 488 €	-204 195 €	-177 433 €	26 763 €	-13,11 %

Sivistystoimen toimintakatteesta noin puolet tulevat henkilöstökuluista ja muut kulut sisältävät pääasiassa yhteisöavustuksia.

Perusopetus

Sivistysjohtaja Erkki Seitajärvi

Perusopetus	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	150 704 €	155 500 €	113 375 €	-42 125 €	-27,09 %
Toimintakulut	-10 211 254 €	-9 870 131 €	-10 195 321 €	-325 190 €	3,29 %
Toimintakate	-10 060 550 €	-9 714 631 €	-10 081 946 €	-367 315 €	3,78 %

Toimintakuluista (10,195 M€) henkilöstökulujen osuus on noin 63 % kokonaiskuluista eli 6,427 M€. Muun muassa ateria- ja puhdistuspalvelukuluja, sisäisiä kiinteistö- ja hallintokuluja ja kuljetuskustannuksia sisältävät palveluiden ostot ovat arviolta 3,344 M€, kirjallisuus- ja koulutarvikeostot 0,231 M€ ja vuokratulot 0,177 M€.

Toiminnalliset tavoitteet

Perusopetuksessa palataan vähitellen koronan jälkeiseen aikaan. Korona-aika on aiheuttanut osalle oppilaista puutteita oppimisessa sekä osalle henkisen hyvinvoinnin heikkenemistä. Kouluissa pyritään tarkkailemaan tältä osin tilannetta ja lisäämään pedagogisia ja oppilashuollollisia tukitoimia niille oppilaille, jotka sitä eniten tarvitsevat. Sairauspoissaolot ovat jääneet koronan jälkeen varsin korkealle tasolle, mikä on aiheuttanut henkilöstömenojen kasvua.

Perusopetuksessa toteutetaan kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätöstä lähikouluperiaatteesta ja inklusiosta. Erityisopetuksen järjestelyihin tullaan jatkossakin kiinnittämään entistä enemmän huomiota. Keväällä 2023 aloittaneen erityisopetuksen koordinaattorin tehtäviä jatketaan. Erityisopetuksen järjestelyjen tarkastelua jatketaan koordinaattorin johdolla ja tehdään tarvittaessa toimenpiteitä opetuksen järjestämisen suhteen.

Opettajien ja koulunkäynninohjaajien digivalmiudet ovat hyvällä tasolla ja kehittyivät koronasta johtuvien etäopetusjaksojen myötä. Kouluille hankitaan vähitellen lisää digitaalisia välineitä (mm. kosketusnäyttöjä) opetus suunnitelmassa esitetyn digitaalisen opetuksen mahdollistamiseksi. Yläkoululla jokaisella oppilaalla on käytössään henkilökohtainen tietokone. Alakouluilla on digitaalisen opetuksen painopiste isommissa oppilaissa ja henkilökohtaisia koneita ei tarvita.

Kaupunki on mukana Harrastamisen Suomen mallin kerhotoiminnan järjestämisessä. Hauska Harrastaa Haapavedellä -hanke käynnistettiin alkuvuodesta 2021 ja se jatkuu vuonna 2025. Pohjois-Suomen AVI myönsi hankkeelle lukuvuodelle 2024-25 kaikkiaan 19 500 euroa. Kerhoja on käynnissä yli 25 ja niitä järjestetään kaikilla kouluilla.

Oppivelvollisuuslain uudistumisen myötä on yläkoulussa lisätty oppilaanohjausta ja pyritty siten vähentämään koulupudokkuutta ja varmistamaan kaikkien oppilaiden siirtyminen opiskelemaan toiselle asteelle, kuten oppivelvollisuuslaki edellyttää. Poissaolojen seurantaan ja niiden ehkäisyyn on kiinnitetty entistä tarkemmin huomiota mm. uuden poissaolojen seurantamallin avulla.

Oppilasmäärä laskee Haapaveden kaupungissa muutaman seuraavan vuoden aikana varsin voimakkaasti, ja suurin käänne tapahtuu vuodesta 2026 lähtien, kun pienet ikäluokat tulevat kouluikänsä. Perusopetuksen oppilasmääräennusteen mukaan perusopetuksen oppilasmäärä laskee syksyn 2024 noin 850:sta oppilaasta noin 670:een oppilaaseen vuoteen 2029 mennessä eli noin 20 %. Alakoulujen puolella lasku on kyseisellä ajanjaksolla erittäin suurta eli noin 560 oppilaasta noin 390:een oppilaaseen (30%). Oppilasmäärän lasku on todennäköisesti vielä ennustettakin nopeampi, mikäli muuttoliike jatkuu samanlaisena kuin viime vuosina.

Perusopetuksen oppilasmäärä syksyllä 2024 ja ennuste vuosille 2025–2030:

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Yläkoulu	289	286	284	296	287	283	250
Hyttikallio	211	201	200	193	188	176	169
Mäkirinne	196	181	155	135	116	106	94
Humaloja	60	54	51	49	44	39	37
Mieluskylä	39	39	35	28	33	29	31
Vattukylä	50	47	43	44	42	40	34
Alakoulut yhteensä	556	522	484	449	423	390	365
Peruskoulu yhteensä	845	808	768	745	710	673	615

Oppilaat	TP2023	TA2024	TA2025
Alakoulut	587	557	522
Yläkoulu	297	290	286

Lukio

Rehtori Erkki Seitajärvi

Lukio-opetus	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	32 902 €	11 200 €	36 000 €	24 800 €	221,43 %
Toimintakulut	-1 203 361 €	-1 116 794 €	-1 148 137 €	-31 343 €	2,81 %
Toimintakate	-1 170 459 €	-1 105 594 €	-1 112 137 €	-6 543 €	0,59 %

Lukion toimintakuluista (1,148 M€) henkilöstökulujen osuus on 0,809 M€, mikä on noin 70 % kaikista kuluista. Muita kustannuksia ovat muun muassa ateriapalveluihin, sisäisiin kiinteistö- ja hallintokuluihin, materiaaliostoihin ja avustuksiin liittyvät menot.

Toiminnalliset tavoitteet

Lukion opiskelijamäärä on kasvanut viime vuosina ja opiskelijamäärä on tasaantunut noin 130 opiskelijan määrään. Kasvuun ovat vaikuttaneet varmastikin uuden koulurakennuksen tulo, mutta myös koulun maksamat ajokorttikustannukset.

Lukion markkinointiin on pyritty panostamaan viime vuosina mm. sosiaalista mediaa hyödyntämällä. Koulun toimintaa on muokattu uuden opetussuunnitelman hengessä entistä opiskelijaystävällisemmäksi ja pyritty mahdollistamaan opiskelijoille entistä paremmat mahdollisuudet vaikuttaa koulun toimintaan mm. opiskelijajäsenten osallistumisella sekä lukion kehittämisryhmän että opettajien kokouksiin. Lukuvuonna 2023-24 on otettu käyttöön ns. aktiivisuuspassi, jolla opiskelijat voivat osoittaa aktiivisuutensa sekä koulun sisäisissä että ulkopuolisissa tapahtumissa.

Lukio on lähtenyt vuonna 2024 mukaan Finest Future -hankkeeseen, jonka kautta ulkomaalaiset opiskelijat voivat hakea lukioon tutkintotavoitteiseksi opiskelijaksi. Ensimmäiset hankkeen kautta tulleet opiskelijat aloittivat syksyllä 2024. Kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätöksen mukaisesti lukio voi ottaa Finest Future -opiskelijoita vuosittain 0-4.

Pohjois-Pohjanmaan etälukioverkoston lopetettua toimintansa keväällä 2023 ovat Oulun eteläisen alueen lukiot kehilleet omaa alueellista etälukioverkostoa. Toiminta on käynnistynyt hankkeen kautta syksyllä 2023 ja jatkuu vuonna 2025.

Uusi opetussuunnitelma on käytössä kaikilla lukion ikäluokilla. Opetussuunnitelman painopisteistä panostetaan lukiossa vuonna 2025 erityisesti korkeakoulu- ja työelämäyhteistyöhön, tehostettuun opiskelijoiden ohjaukseen sekä opiskelijoiden osallistamiseen koulun toimintaan. Lukio sai vuosille 2024-25 opetushallitukselta hankerahoitusta oppimisen tuen kehittämiseen. Tuen koordinointia tullaan kehittämään ja opiskelijoiden asemaa helpottamaan tekemällä matalan kynnyksen

lähestyminen helpommaksi. Hankerahoilla lukioon on palkattu lukiovalmentaja. Opiskeluhooltoon on Pohteen tulon myötä saatu hieman lisää resurssia ja kuraattorin ja terveydenhoitajan vastaanotto lukiolle, mikä tehostaa opiskeluhoiltoa.

Opiskelijat	TP2023	TA2024	TA2025
	123	130	130

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	307 500 €	79 924 €	73 000 €	-6 924 €	-8,66 %
Toimintakulut	-5 526 169 €	-4 612 470 €	-4 984 894 €	-372 425 €	8,07 %
Toimintakate	-5 218 669 €	-4 532 546 €	-4 911 894 €	-379 349 €	8,37 %

Varhaiskasvatuksen toimintakulut ovat 4,985 M€, josta henkilöstökulujen osuus on 54 % eli 2,677 M€ ja palveluiden ostot arviolta 1,716 M€ sisältäen muun muassa ateria- ja siivouspalveluostoja ja sisäisiä kiinteistö- ja hallintokuluja. Kotitalouksille annettavat avustuskulut (sis. kotihoidon tuki) on arviolta 0,351 M€.

Toiminnalliset tavoitteet

Varhaiskasvatus kokonaisuus sisältää yksityisenä ja kunnallisena järjestettäviä varhaiskasvatuspalveluja. Syyskuussa 2024 yksityistä varhaiskasvatusta on ollut 37 %. Kunnallisen varhaiskasvatuksen alaisia ovat 2 päiväkotia, joista toisessa järjestetään vuorohoitoa. Varhaiskasvatuksen osallisuusaste on 69 %. Valtakunnallinen tavoite on saada osallisuusaste mahdollisimman korkeaksi.

Syntyvyys on valtakunnallisesti laskusuunnassa ja se näkyy Haapavedelläkin. Lapsimäärän vähentyessä vakinaisia lastenhoitajia ja ryhmäavustajia voidaan käyttää inklusiivisen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toteuttamisessa resurssina tiimeissä. Tämä mahdollistaa pienryhmätoimintaa ja yksilöllisempää toiminnanohjausta ja tukea lapsille. Eläköitymisiä tapahtunee lähivuosina varhaiskasvatuksen henkilöstössä.

Esiopetussuunnitelmaa päivitetään ja inklusiivista varhaiskasvatusta ja esiopetusta vahvistetaan. 2-vuotinen esiopetuskokeilu on päättynyt ja esiopetuksen tilaa arvioidaan kokeilun jälkeen.

Uusi varhaiskasvatuksen sähköinen järjestelmä CGI Vesa on otettu käyttöön, jonka tavoitteena on lisätä toimintoja, kuten sähköinen lapsen varhaiskasvatussuunnitelma ja viestintä. Varhaiskasvatuksessa on kehitetään ja päivitetään käytäntöjä työhyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyen.

Varhaiskasvatus	TP2023	TA2024	TA2025
hoitopäiviä	30 033	19 300	19 000
lapsia varhaiskasvatuksessa	317	180	250
hoitolapsia yhteensä	389	350	360

* Esiopetuspäivät eivät sisälly hoitopäivien määrään

Hyvinvointilautakunta

vt. hyvinvointijohtaja Suvi Haikola

Hyvinvointilautakunta	TP2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	579 051 €	486 884 €	358 996 €	-127 888 €	-26,27 %
Toimintakulut	-3 115 576 €	-3 353 319 €	-2 544 172 €	809 147 €	-24,13 %
Toimintakate	-2 536 525 €	-2 866 435 €	-2 185 176 €	681 259 €	-23,77 %

Hyvinvointilautakunnan toimintakatteen arvioidaan olevan -2,185 M€ ja 0,681 M€ (23,8 %) positiivisempi kuin vertailukautena TA 2024. Toimintakatteen muutosta selittää työllisyyspalveluiden tulojen ja menojen poistuminen lautakunnan alaisesta käyttötaloudesta, joita oli budjetoituna vuonna 2024 yhteensä -0,668 M€. Toimintatuotot yhteensä ovat 0,359 M€ ja kulut 2,544 M€, josta palveluiden ostokustannukset ovat 1,442 M€ ja henkilöstökulut 0,740 M€. Hyvinvointilautakunnan budjetista 48 % tulee liikuntapalveluista, 20 % kirjastopalveluista ja 13 % kulttuuripalveluista.

Toiminnalliset tavoitteet

Hyvinvointilautakunnan alaisuudessa toimivat: kirjastotoimi, liikuntatoimi, kulttuuritoimi, nuorisotoimi, hyvinvointipalvelut sekä Jokilaaksojen musiikkiopisto. Yhdistysavustukset toteutetaan vuoden 2025 osalta siten, että Siika-Pyhäjokialueen liiton purkautumisen kautta kaupungille siirtyneistä varoista katetaan vuoden 2025 avustukset. Tämä toteutetaan investointihankkeen kautta, jossa vuodelle 2025 on budjetoitu avustummäärärahaa 70 000 euroa ja joka katetaan kokonaisuudessaan rahastoiduilla varoilla.

Hyvinvointipalveluiden tehtävänä on kuntalaisten hyvinvoinnin ja elämänlaadun parantaminen yhteistyössä eri tahojen kanssa, kuten esimerkiksi kolmannen sektorin ja kaupungin eri toimialojen kanssa. Hyvinvointipalveluilla pyritään ennaltaehkäisemään terveydellisiä ja sosiaalisia ongelmia. Hyvinvointipalveluiden yhtenä tehtävänä on hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu sekä vuosittainen raportointi kuntalaisten hyvinvoinnista. Hyvinvointipalveluiden tehtäviin kuuluvat myös muun muassa järjestöyhteistyö, vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnan kehittäminen, HYTE-työryhmän ja ehkäisevän päihdetyön koordinointi sekä yhteistyön ylläpitäminen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen suuntaan.

Kuntalaissa (10.4.2015/410) määritellään, että kuntastrategiassa pitää ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen. Tarkemmin kunnan tehtäviä hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä määritellään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021).

Kirjastotoimi

Kirjastopalvelut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	11 539 €	10 000 €	10 000 €	0 €	0,00 %
Toimintakulut	-448 703 €	-474 995 €	-448 408 €	26 587 €	-5,60 %
Toimintakate	-437 164 €	-464 995 €	-438 408 €	26 587 €	-5,72 %

Kirjastopalveluiden toimintakate on -0,438. Kulut ovat 0,448 M€, josta henkilöstökulujen osuus on noin puolet, 0,219 M€, palveluiden ostokulut 0,114 M€ ja tarvike- ja materiaalikustannukset 0,109 M€.

Toiminnalliset tavoitteet

Haapaveden kirjaston muodostavat pääkirjasto ja kirjastoauto. Haapaveden kirjasto toimii osana Oulun eteläisen kirjastojen muodostamaa Joki-kirjastojen yhteistyötä. Kirjastopalveluja kehitetään asiakaslähtöisesti yhteistyössä muiden kirjastojen ja muiden toimijoiden kanssa.

Kirjasto on lakisääteinen peruspalvelu ja kirjaston toiminnassa tulee toteuttaa lakia yleisistä kirjastoista (29.12.2016/1492), jonka mukaisesti yleisen kirjaston tehtävänä on:

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kirjastoauto on otettu käyttöön syksyllä 2002. Kirjastoautopalvelu on erittäin tärkeä asukkaiden hyvinvoinnille ja erittäin käytetty palvelu. Kirjastoauto toimii kyläkoulujen ja Hyttikallion koulun koulukirjastona. On tärkeää, että kirjastopalvelut ovat myös niiden kuntalaisten ulottuvilla, jotka ovat lähipalvelujen ja julkisen liikenteen varassa. Haapavesi myy kirjastoautopalvelua Raaheen Lampinsaaren-Lumimetsän-Alpuan alueelle päivän/viikko.

Kirjastossa kuuluu olla ajantasainen, uusiutuva ja saavutettava kokoelma. Fyysisen aineiston lisäksi Pohjoisen eKirjasto ja tammikuussa 2025 käyttöön tuleva Valtakunnallinen e-kirjasto takaa asukkaille yhdenvertaisen mahdollisuuden sähköisten aineistojen käyttöön asuinpaikasta riippumatta. Kirjaston verkkopalvelut ja laitteet antavat kuntalaisille mahdollisuuden sähköisten palvelujen käyttöön, myös niille asukkaille, joilla ei ole itsellään laitteita ja verkkoyhteyksiä. Kirjastossa on tutkijahuone, jota voi varata käyttöön ja siellä toimii kotiseutuarkisto sekä yhteispalvelupiste.

Kirjasto järjestää vuonna 2025 kirjastolain sisältöihin sopivia tapahtumia yksin ja yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Kirjasto tarjoaa tilaa näyttelyille, tapahtumille ja kokouksille.

Kirjastolla otetaan käyttöön omatoimikirjasto vuoden 2025 tai 2026 aikana. Omatoimikirjaston tarkoitus on laajentaa aukioloa sen asiain osalta, joka ei ole vahvasti sidoksissa asiakaspalvelun tarpeeseen, sekä nostaa tilojen ja kokoelman käyttöastetta.

	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Lainojen määrä, pääkirjasto	83410	90 000	90 000
Lainojen määrä, kirjastoauto	38786	42000	42000
Lainan hinta	3,6	3,4	3,6
Lainat / asukas	18,55	19	19
Hankintojen määrä	3581	4000	4000
Käynnit/ asukas	6,56	10	10
E-aineiston lainaus	14 334	14000	15000
Aukiolotunnit	3431,3	3500	3500
Tapahtumat	81	170	170

Liikuntatoimi

Liikuntapalvelut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	238 414 €	270 000 €	292 996 €	22 996 €	8,52 %
Toimintakulut	-1 301 701 €	-1 354 512 €	-1 346 034 €	8 477 €	-0,63 %
Toimintakate	-1 063 287 €	-1 084 512 €	-1 053 038 €	31 473 €	-2,90 %

Liikuntapalveluiden toimintakate on -1,053 M€ tulojen ollessa 0,293 M€ ja kulujen 1,346 M€. Kuluista henkilöstömenojen osuus on 0,239 M€ ja pääasiassa sisäisiä kiinteistökuja ja muita sisäisiä palveluita sisältävät palveluiden ostokustannukset ovat 0,962 M€.

Toiminnalliset tavoitteet

Liikuntalain (10.4.2015/390) mukaan yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle:

- 1) järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen
- 2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta
- 3) rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja

Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät. Liikuntapalvelut järjestävät kuntalaisille vapaa-aikapalveluita sekä toimintaa yhteistyössä eri tahojen kanssa, muun

muassa liikuntaa, kilpaurheilua sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, edistäen kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä tukevat lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla. Liikuntalaissa korostuvat terveyttä edistävä liikunta ja hyvinvointipolitiikka.

Liikuntapalveluiden keskeisiä toimintamuotoja ovat mm. ulkoliikuntapalvelut: kiintorastiverkostot, latualueet, jääalueet, urheilukenttä, pesäpallokenttä, tenniskenttä, frisbeegolf-rata, lentopallokentät sekä Aakonmajan alueella sijaitseva ulkoliikuntakeskus, joka tarjoaa monipuolisia ulkoliikuntamahdollisuuksia. Muita keskeisiä toimintoja ovat uimahalli- ja liikuntahallitoiminta, jäähallitoiminta, skeittipuisto sekä kilpailutoiminta.

LIIKUNTAPALLVELUT				
Kuntosalin varatut vuorot seurat/ harrasteryhmät /...	450	392	450	450
Kuntosalin kävijät (ilta klo 18-21.45)	8700	6354	8700	8700
Liikuntahallin käyttöaste % (10 kk)	90	82	90	90
Uimahallin kävijämäärä sis. koululaisuinnit	30900	25500	30900	31000
Uimahallin aukiolo vk/vuosi	46	44	46	44
Muut liikunta-alueet käyttöaste %	88	90	88	90
Jäähallin yleisövuojen kävijämäärät	3300	2940	3300	3500
Jäähallin koululaisryhmät päivisin	145	208	145	200
Jäähalli varatut vuorot seurat / harrasteryhmät	910	962	910	950
Jäähalli aukiolo vuodessa viikkoa	33	33	33	33

■ TA 2023 ■ TP 2023 ■ TA 2024 ■ TA 2025

Kulttuuritoimi

Kulttuuripalvelut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	65 193 €	31 984 €	2 000 €	-29 984 €	-93,75 %
Toimintakulut	-306 517 €	-309 756 €	-292 196 €	17 559 €	-5,67 %
Toimintakate	-241 324 €	-277 772 €	-290 196 €	-12 425 €	4,47 %

Kulttuuripalveluiden toimintakate on -0,290 M€, ja kuluista suurin osa on palveluiden ostokustannuksia 0,199 M€ ja henkilöstökulut ovat 0,072 M€.

Toiminnalliset tavoitteet

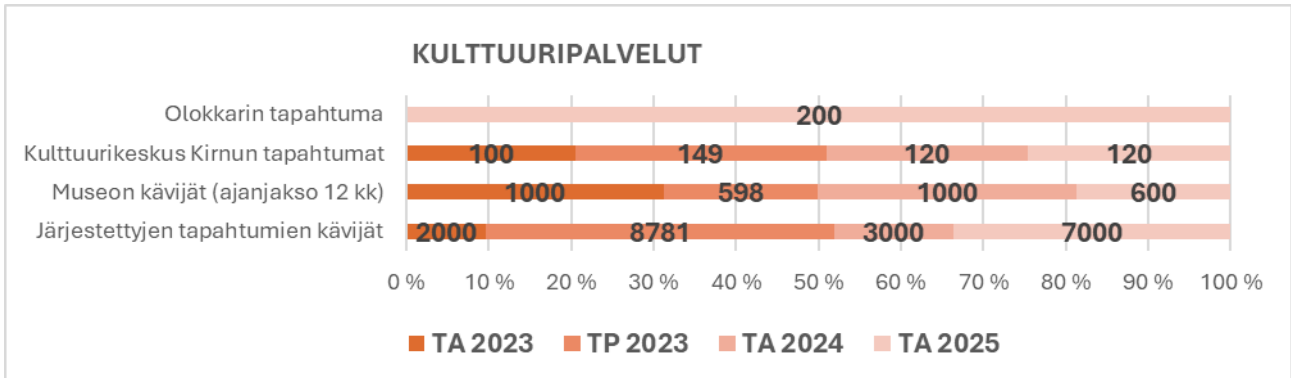
Haapaveden kaupungin kulttuuritoimi tuottaa kuntalaisille monipuolista kulttuuritoimintaa yhteistyössä erilaisten toimintaryhmien, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa. Kulttuurin osa-alueella tehdään tiivistä yhteistyötä järjestöjen kanssa muun muassa tapahtumatuotannossa.

Kulttuuritoimi panostaa lasten ja nuorten kulttuurikasvatukseen tarjoamalla kulttuuritoimintaa sekä koulu- että vapaa-aikana (muun muassa Lasten ja nuorten kulttuuriviikot keväisin). Syksyllä 2023 käyttöön otettu Kulttuuripolku eli Haapaveden kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelma ohjaa lapsille ja nuorille koulu- ja päivähoitoaikoina tarjottavaa kulttuuritoimintaa. Lasten, nuorten ja työikäisten kulttuuriryöön lisäksi toiminnassa huomioidaan eläkeläisväestön sekä laitoksissa ja

pienryhmäkodeissa asuvien vanhusten ja erityisryhmien kulttuuritarjonta.

Kulttuuritoimen keskeisiä toimintamuotoja ovat muun muassa erilaiset tapahtumat, näyttelytoiminta, museotoiminta, kotiseututyö ja kotiseutuarkisto, kulttuurimatkat sekä Kulttuurikeskus Kirnun hallinnointi.

Nuorisotyö

Nuorisotyö	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	104 649 €	67 800 €	54 000 €	-13 800 €	-20,35 %
Toimintakulut	-287 010 €	-337 520 €	-356 531 €	-19 012 €	5,63 %
Toimintakate	-182 361 €	-269 720 €	-302 531 €	-32 812 €	12,17 %

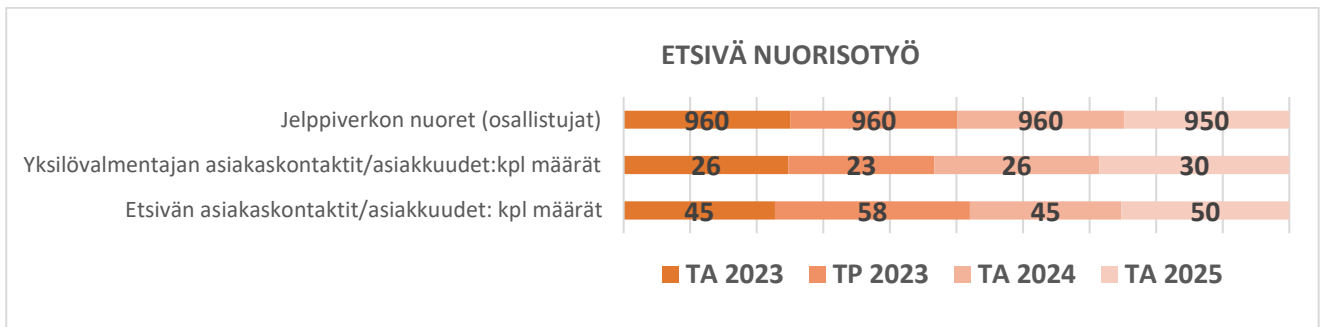
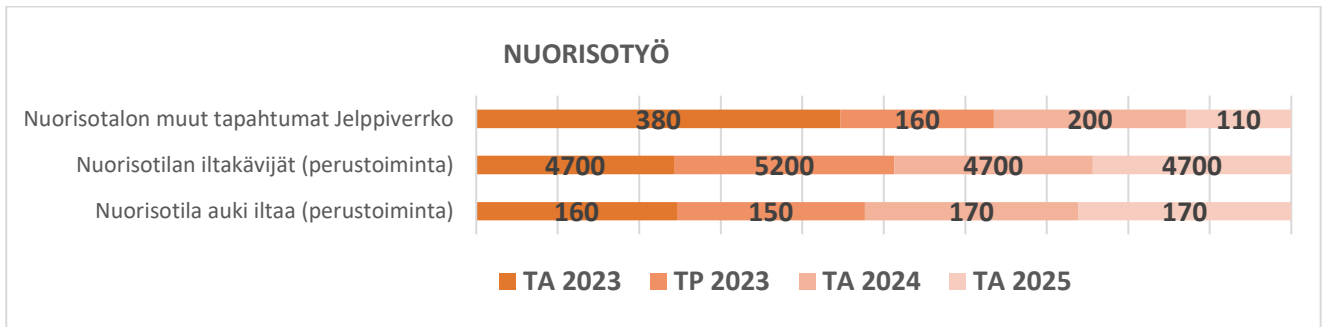
Nuorisotyön toimintakate on -0,303 M€. Valtioavustuksista koostuvat tuotot ovat 0,054 M€ ja kulut 0,357 M€, josta henkilöstökulujen osuus on 0,210 M€.

Toiminnalliset tavoitteet

Nuorisotyö tuottaa lapsille ja nuorille nuorisotoimintaa yhteistyössä erilaisten toimintaryhmien, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa, mutta kannustaa nuoria myös omaehtoiseen toimintaan. Nuorisotyössä huomioidaan etsivän nuorisotyön ja erityisnuorisotyön laajenevaa toimintakenttää.

Nuorisotyön keskeisiä toimintamuotoja ovat muun muassa nuorisotalotoiminta, etsivä nuorisotyö, erityisnuorisotyö, seinätön työpaja/yksilövalmennus, nuorisovaltuusto, erilaiset tapahtumat ja matkat, perhekeskeinen toiminta, koulunuorisotyö ja alueellinen nuorisotyö.

Hyvinvointia edistävä toiminta on nuorisotyössä erittäin tärkeässä roolissa. Keskeisiä asioita ovat erilaiset elämäniloa tuottavat asiat, harrastamaan kannustaminen, ehkäisevä päihdetyö sekä aktivointi kaikilla elämän osa-alueilla. Haapavesi on myös mukana Jelpiverkossa. Jelpiverkon toiminta on tarkoitettu 15–28-vuotiaille nuorille. Jelpiverkko tarjoaa tukea ja ohjausta elämän solmukohtiin etsivän nuorisotyön, yksilövalmennuksen sekä erilaisten ryhmätoimintojen kautta.

Jokilaaksojen Musiikkiopisto

kaupunginjohtaja Esa Jussila

Jokilaaksojen musiikkiopisto	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	0 €	0 €	0 €	0 €	0,00 %
Toimintakulut	-98 000 €	-101 000 €	-101 000 €	0 €	0,00 %
Toimintakate	-98 000 €	-101 000 €	-101 000 €	0 €	0,00 %

Musiikkiopiston toimintakulut tulevat palveluiden ostokustannuksista.

Toiminnalliset tavoitteet

Opetushallituksen määräyksen ja järjestämisluvan mukaisesti Jokilaaksojen Musiikkiopiston kuntayhtymässä oppilaitoksen tehtävänä on Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaisen opetuksen järjestäminen. Opetus luo edellytyksiä hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin elinikäiselle harrastamiselle sekä antaa valmiudet musiikkialan ammattiopintoihin. Opetus on tasolta toiselle etenevää tavoitteellista ja laadukasta opetusta, joka perustuu Opetushallituksen määräämiin opetussuunnitelman perusteisiin sekä yhtymähallituksen ja yhtymävaltuuston hyväksymään opetussuunnitelmaan.

Jokilaaksojen Musiikkiopisto tarjoaa opiskelumahdollisuuksia kaikenikäisille oppilaille, pääsääntöisesti kuitenkin lapsille ja nuorille. Opetusta järjestetään laulun lisäksi useissa eri soittimissa, yhteismusiikissa, musiikin hahmotusaineissa sekä muissa ainekokonaisuuksissa. Lähiopetuksen lisäksi opetusjärjestelyissä on huomioitu myös alueen pitkät välimatkat ja ylikunnalliset opetusryhmät, jolloin on mahdollista järjestää opetus osittain myös etäopetuksena.

Toiminta-ajatuksena musiikkiopistossa on elinkaariajattelu, jonka mukaisesti musiikkikasvatus viedään päiväkotikäisistä lapsista aina ikäihmisten viriketoimintaan saakka. Musiikkiopisto toimii yhteistyössä muiden alueen kulttuuritoimijoiden kanssa ja tuottaa vuosittain lukuisia lähi- ja striimikonsertteja sekä omana tuotantonaan että yhteistyössä muiden tahojen kanssa. Musiikkiopiston toimintaperiaatteisiin kuuluu toimia vuorovaikutuksellisesti alueen eri kulttuuritoimijoiden kesken ja toimia taideoppilaitoksena, jonka kehittää jatkuvasti osaamistaan.

Kansalaisopisto

Rehtori Anu Hultqvist

Kansalaisopiston johtokunta	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	750 554 €	853 174 €	843 424 €	-9 750 €	-1,14 %
Toimintakulut	-1 638 242 €	-1 712 173 €	-1 679 861 €	32 311 €	-1,89 %
Toimintakate	-887 688 €	-858 999 €	-836 437 €	22 561 €	-2,63 %

Kansalaisopiston johtokunnan alainen budjetti on -0,836 miljoonaa euroa. Toimintatuotot ovat vertailukauden mukaiset 0,843 M€ sisältäen Jokihelmen opiston sopimuskuntien maksuosuuksia sekä lukukausimaksuja, ja toimintakulut ovat 1,680 M€, josta henkilöstökulujen osuus on 66 %. Henkilöstökulut ovat 1,113 M€ ja noin 0,045 M€ vähemmän kuin talousarviossa 2024 parantaen toimintakatetta lähemmäs 3 % vuodelle 2025. Palveluiden ostokustannukset ovat 0,287 M€ ja vuokratulot arviolta 0,248 M€.

Toiminnalliset tavoitteet

Jokihelmen opisto toimii Haapavedellä, Oulaisissa, Kärsämäellä, Merijärvellä, Pyhännällä ja Siikalatvan kunnassa. Haapavesi on isäntäkunta. Jokaiselle sopimuskunnalle laaditaan oma budjetti ja kunnat päättävät vuosittain kuntaneuvotteluissa omasta maksuosuudestaan, jonka puitteissa kussakin kunnassa opetusta järjestetään.

Jokihelmen opiston tavoitteena on tuottaa iloa, hyvinvointia, sivistystä ja elämyksiä kaikenikäisille (visio 2025). Missiomme on onnistua yhdessä kuntalaisten ja kuntien kanssa. Ihmiskeskeisyys ja merkityksellisyys ovat keskeisiä asioita kansalaisopistopalveluissamme. Arvot ohjaavat käytännön toimintaamme ja sisältöjämme. Arvomme ovat elämänikäinen oppiminen, kokonaisvaltainen hyvinvointi, ihmisseläisyys ja osallisuus, elämyksellisyys ja uuden luominen ja vastuullisuus.

Kansalaisopistossa opiskelu ja harrastaminen perustuu vapaaehtoisuuteen ja on avointa kaikenikäisille. Järjestämme laadukkaita ja monipuolisia vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen oppimismahdollisuuksia sekä kulttuuri- ja taide-elämyksiä eri-ikäisille ihmisille. Olemme aktiivinen, joustava ja tulevaisuuden kehityksen sykkeessä oleva, vahva alueellinen ja väestön tarpeita kuunteleva ja kokonaisvaltaista hyvinvointia edistävä toimija. Syksyllä 2024 aloitettiin osaamisperusteisten vapaan sivistystyön kurssien tarjonta pilottikursseilla, mikä tarkoittaa suostumuksen antavien vapaan sivistystyön kurssilaisten osaamisen arviointia hyväksyty/hylätty ja

kirjaamista kansalliseen Koski-tietovarantoon ja opiskelijan omaan opintopolkupalveluun. Osaamisperusteisuudesta huolimatta vapaan sivistystyön kurssit ovat edelleen vapaatavoitteisia monipuolisia harrastusmahdollisuuksia. Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma on päivitetty myös osaamisperusteiseksi. Kansalaisopiston tavoitteena on turvata kaikille ja kaikkialla tasa-arvoiset oppimis- ja osallistumismahdollisuudet.

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Asiakkuuden tunnusluvut			
opiskelijoiden lukumäärä (netto)	3 312	4 760	4 000
opiskelijoista miehiä (%)	26,4	30	30
taiteen perusopetuksen opiskelijoiden lukumäärä (netto/brutto)	415/881	600	450/900
opiskelijoiden lukumäärä (brutto)	12 864	11 920	13 200
Osallisuutta kuvaavat tunnusluvut			
opiskelijoiden määrä (%) alueen väestöstä	14,1	23	17
vapaan sivistystyön tunnit / asukas	0,68	0,75	0,70
Opiston perustehtävän toteutuminen			
vapaan sivistystyön tuntimäärä	15 990	16 400	16 300
taiteen perusopetuksen tuntimäärä	2 795	3 300	3 000
Opistokohtaiset kustannustehokkuuden tunnusluvut			
nettotuntihinta (ylläpitäjän/kuntien maksuosuus/tuntimäärä)	37,82	44,21	44,48
bruttotuntihinta (kaikki menot /tuntimäärä)	75,70	80,24	80,51
Osuudet tuloista			
valtionosuus %	43,13	39	43
ylläpitäjän/sopimuskuntien maksuosuus %	37,72	39	38
kurssimaksutulot %	16,94	20	17
muut tulot %	2	2	2
hankerahoitus (Opintoseteli, Erasmus+, LAKE)	11 000	10 500 23 349	9 950 jatkohakemus 63 495 +15 % omarahoitus
talousarvion toteutuminen %	92,3	100	100

Tekninen lautakunta

Tekninen johtaja Teemu Niemimäki

Tekninen lautakunta	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	4 732 707 €	5 097 067 €	4 974 478 €	-122 588 €	-2,41 %
Toimintakulut	-3 642 523 €	-4 063 443 €	-4 078 699 €	-15 256 €	0,38 %
Toimintakate	1 090 184 €	1 033 624 €	895 779 €	-137 845 €	-13,34 %

Teknisen lautakunnan toimintakate on positiivinen, arviolta 0,896 miljoonaa euroa vuodelle 2025, kun talousarvion 2024 tulos on arviolta 1,034 M€. Toimintakateen muutosta selittävät pääasiassa jäähallin ja muiden liikunta-alueiden tulosalueiden sisältyminen vuoden 2025 alusta alkaen kiinteistöpalveluiden alle, mikä on lisännyt henkilöstömenoja ja alueiden kunnossapitokuluja. Toimintatuotot ovat yhteensä 4,974 M€, josta noin puolet tulee ulkoisista vuokratuloista ja toinen puoli pääasiassa sisäisistä kiinteistötuotoista. Toimintakulut ovat vertailukauden mukaiset ja yhteensä 4,078 M€, kun henkilöstökulujen ja palveluiden ostokustannusten nousua kompensoi pienemmät arvioidut sähkö- ja lämmityskulut. Palveluiden ostokustannukset ovat 38 % kokonaiskuluista eli 1,516 M€, johon sisältyy muun muassa arvioidut alueiden ja rakennusten kunnossapitokulut sekä teiden puhtaanapitopalvelukustannukset. Noin 1,400 M€ on aine- ja tarvikekuluja sisältäen muun muassa sähkö- ja lämmityskuluja. Henkilöstökulut ovat 0,965 M€.

Toiminnalliset tavoitteet

Tekninen osasto hoitaa teknisen lautakunnan alaiset palvelut. Osaston tehtävänä on tuottaa taloudellisesti ja tehokkaasti laadukkaita palveluja, jotka varmistavat turvalliset ja viihtyisät toimitilat kaupungin henkilöstölle ja käyttäjille, toimivan infrastruktuurin ja vetovoimaisen ympäristön. Kiinteistötoimessa keskitytään kiinteistöjen kunnossapitoon, turvallisuuden ja erityisesti sisäilman laadun seurantaan ja varmistamiseen.

Yhdyskuntapalveluiden toiminta sisältää katujen, katuvalojen ja puistojen suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon. Lisäksi yksikön tehtäviin kuuluu haja-asutusalueen talviaurauksen järjestäminen ja yhdyskuntatekninen rakennuttaminen ja rakennustöiden valvonta Haapavedellä.

Tekninen hallinto

Teemu Niemimäki

Tekninen hallinto	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	16 594 €	10 000 €	10 000 €	0 €	0,00 %
Toimintakulut	-326 975 €	-425 171 €	-323 611 €	101 560 €	-23,89 %
Toimintakate	-310 381 €	-415 171 €	-313 611 €	101 560 €	-24,46 %

Teknisen hallinnon kulut sisältävät henkilöstökuluja 0,19 M€ ja palveluiden ostokustannuksia 0,11 M€ sisältäen muun muassa ulkoisia ja sisäisiä asiantuntijapalvelukuluja.

Kiinteistöpalvelut

Kiinteistöpäällikkö Keijo Rutanen

Kiinteistöpalvelut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	4 506 020 €	4 811 867 €	4 739 478 €	-72 388 €	-1,50 %
Toimintakulut	-2 418 280 €	-2 750 750 €	-2 843 841 €	-93 091 €	3,38 %
Toimintakate	2 087 739 €	2 061 117 €	1 895 637 €	-165 479 €	-8,03 %

Kiinteistöpalveluiden 4,74 miljoonan euron toimintatuotoista noin 46 % eli 2,19 M€ tulee sisäisistä kiinteistökulujen vyörytystuloista ja 50 % ulkoisista vuokratuloista (sis. sote-kiinteistöjen tulot). Toimintakulut ovat 2,84 M€, josta henkilöstökulujen osuus on 0,61 M€, palveluiden ostokustannukset 0,78 M€ ja muun muassa sähkö- ja lämmityskuluja sisältäviä aine- ja tarvikekuluja 1,30 M€.

Yhdyskuntapalvelut

Tekninen johtaja Teemu Niemimäki

Yhdyskuntapalvelut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	210 094 €	275 200 €	225 000 €	-50 200 €	-18,24 %
Toimintakulut	-873 149 €	-832 521 €	-911 246 €	-78 726 €	9,46 %
Toimintakate	-663 056 €	-557 321 €	-686 246 €	-128 926 €	23,13 %

Yhdyskuntapalveluiden toimintatuotot ovat 0,23 M€ ja kulut 0,91 M€, josta noin puolet ovat teiden auraus-, hiekoitus- ja puhtaanapitokuluja 0,42 M€ ja henkilöstökulujen osuus on 0,16 M€.

Entinen vesi- ja viemärlaitos

Tekninen johtaja Teemu Niemimäki

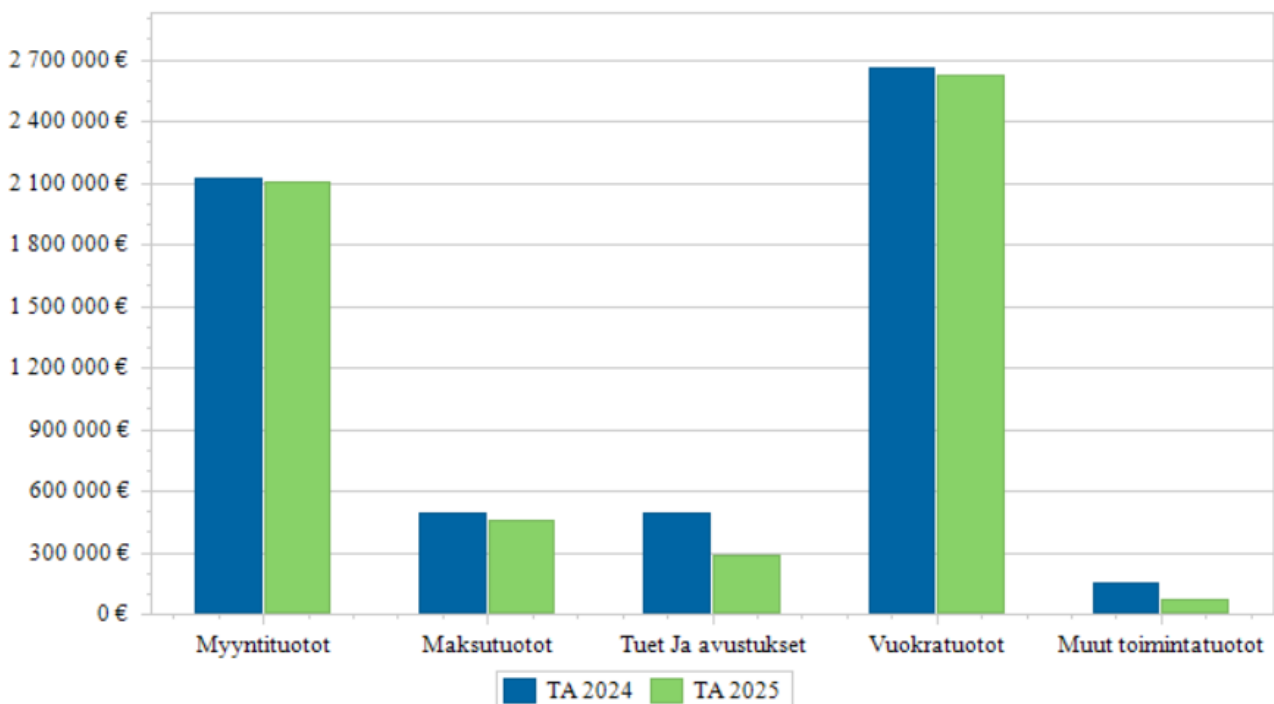
Vesi- ja viemärlaitos	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	0 €	0 €	0 €	0 €	0,00 %
Toimintakulut	-24 119 €	-55 000 €	0 €	55 000 €	-100,00 %
Toimintakate	-24 119 €	-55 000 €	0 €	55 000 €	-100,00 %

Haapaveden kaupunki on yhtiöittänyt vesi- ja viemärlaitoksen 1.9.2017 alkaen Haapaveden Vesi Oy:ksi. Vuoden 2022 arvioidut menot ovat aikaisempaan toimintaan liittyviä velvoitteita, joita ei ole siirretty Haapaveden Vesi Oy:lle (KuEL-eläkemenoperusteiset maksut ja Haapaveden Ympäristöpalvelut veloitteet).

5. TULOSLASKELMAOSA

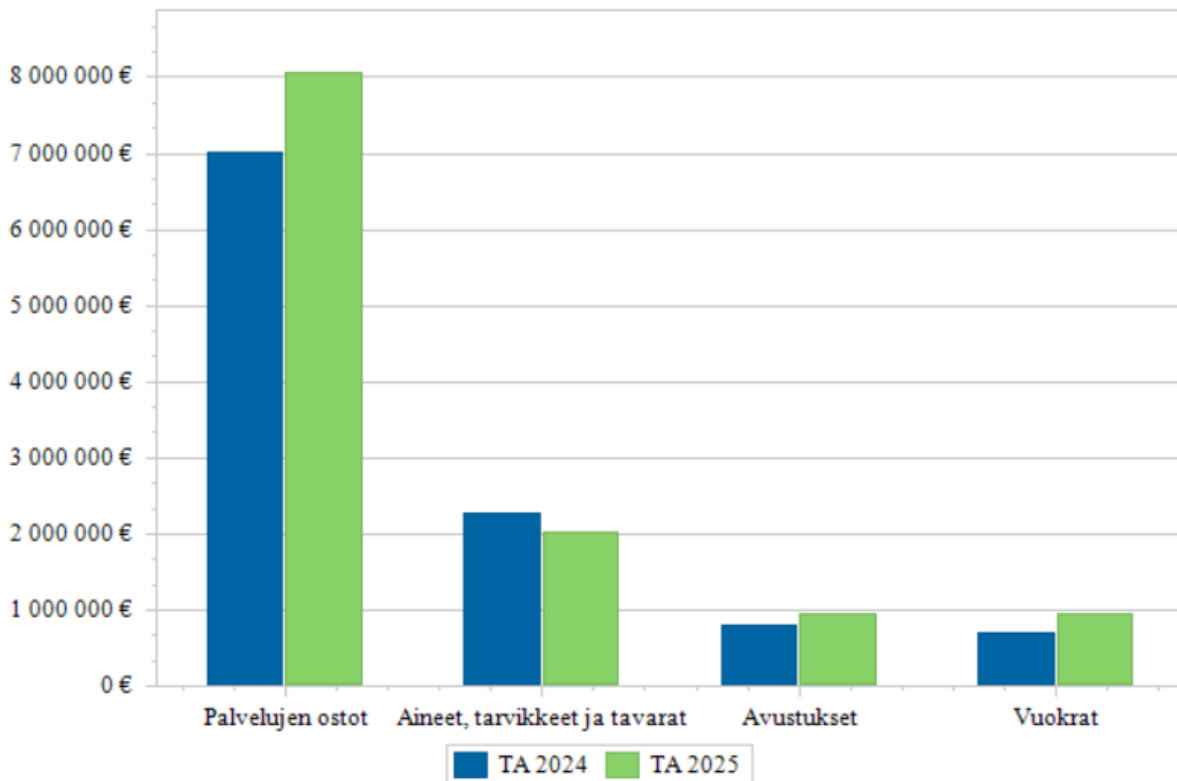
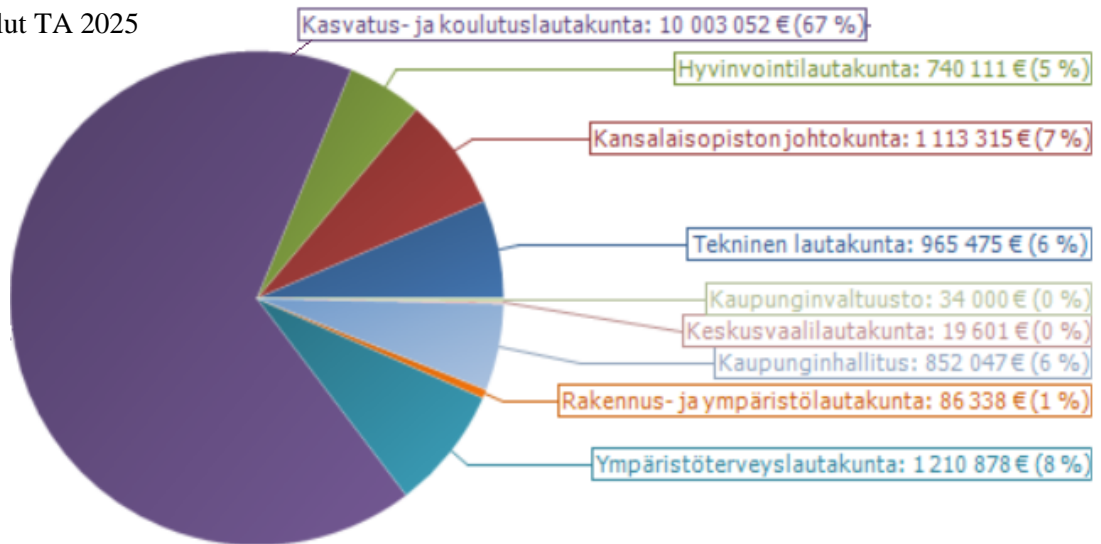
Tuloslaskelmaosion tehtävänä on osoittaa kunnan tulorahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Toimintakate on toimintakulujen ja -tuottojen erotus ja osoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla sekä rahoitusosan elementeillä. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien suunnitelmapoistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Tuloslaskelmaosion ulkoisten toimintatuottojen arvioidaan olevan yhteensä 5,568 miljoonaa euroa (M€), kun talousarvion 2024 vertailuluku on noin 6,4 % suurempi, yhteensä 5,947 M€. Vuokratuottojen osuus kaikista toimintatuotoista on 47,2 % eli 2,628 M€ sisältäen pääasiassa sote-kiinteistöjen vuokratuottoja. Vuoden 2025 aikana käydään uudet sopimusneuvottelut Pohteen kanssa vuokrasosta 2026 alkaen ja myös tulevaisuudessa sote-kiinteistöjen vuokratuotot ovat oleellinen osa kaupungin tuottokertymää. Muun muassa ympäristöterveyslautakunnan, Jokihelmen opiston kuntaosuuslaskutuksista sekä yhdyskunta- ja kiinteistöpalveluiden tuloista koostuvat myyntituotot ovat arviolta yhteensä 2,111 miljoonaa euroa. Maksutuotot ovat 0,464 M€, jotka koostuvat suurimmaksi osaksi Jokihelmen opiston lukukausimaksuista. Saadut tuet ja avustukset ovat arviolta 0,290 M€. Työllisyyspalveluiden valtion avustukset 0,107 M€ olivat vielä vertailukaudella talousarviossa 2024, jotka jäävät pois 2025 alkaen.

Toimintakulut ovat noin 3,2 prosenttia suuremmat, yhteensä 27,139 M€ vuonna 2025, kun vertailukautena ne ovat arviolta 26,293 M€. Noin 55,4 % kaupungin kokonaiskuluista tulee henkilöstökuluista, yhteensä 15,027 M€.

Henkilöstökulut TA 2025

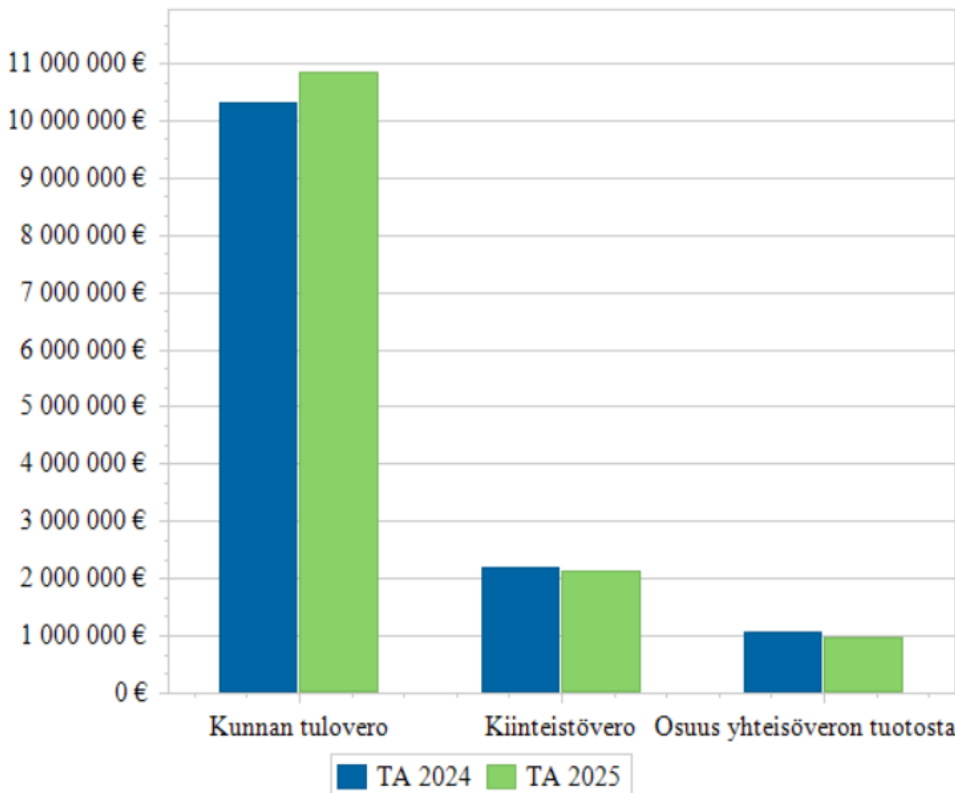

Palveluiden ostokustannukset ovat 8,078 M€ sisältäen vertailukautta suurempia kunnan yhteistoimintaosuuksia (mm. TE-palveluiden kuntalaskutus ja muut kunnan yhteistoimintaosuudet), ruoka- ja siivouspalvelukustannuksia, matkustus- ja kuljetuspalvelukustannuksista, sekä liikenneväylien ja kiinteistöjen puhtaanapitokustannuksia ja päivähoidon palvelusetelimenoja. Näiden lisäksi palveluiden ostokustannukset sisältävät muita pienempiä kuluja esimerkiksi

taloushallinnon ostopalvelumenoihin, it-palveluihin, työterveyspalveluihin sekä alueiden- ja koneiden kunnossapidon kustannuksiin liittyen. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ovat 2,038 M€ koostuen pääasiassa vertailukautta pienemmistä sähkö- ja lämmityskuluista, sekä materiaalikuluista. Avustukset ovat 0,958 M€, josta yhteisöavustusten suuruus on 0,567 M€ (sis. työmarkkinatuen kuntaosuus) ja loput 0,391 M€ kohdistuvat kotitalouksille. Muut toimintakulut pitävät sisällään vertailukautta suuremmat vuokratulot 0,956 M€.

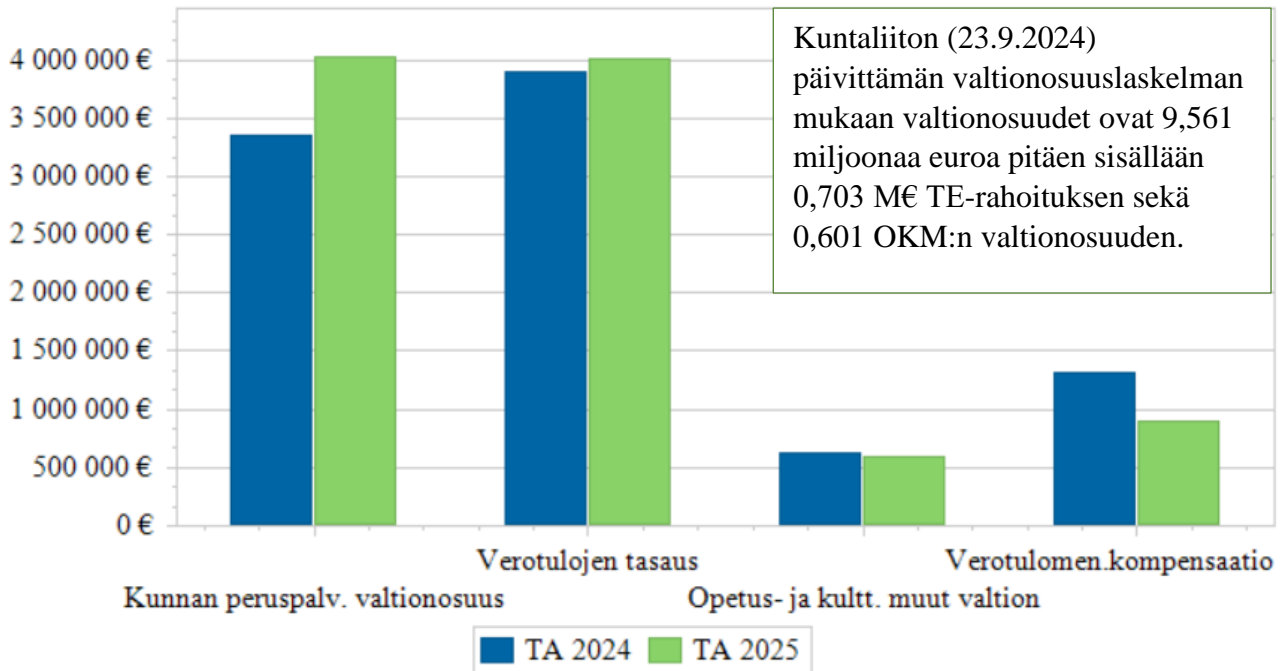
Toimintakate heikkenee vuonna 2025 arviolta -1,225 M€ ollen -21,571 M€. Toimintakatteen heikkenemistä kompensoi verotulojen ja valtionosuuksien nousu vertailukaudesta yhteensä noin 0,706 miljoonalla eurolla. Kunnallisverotuksen efektiivisyyttä lisätään poistamalla tulosta tehtävä ansiotulovähennys, mikä vauhdittaa kunnallisverotulojen kasvua vuonna 2025, mutta kuntien verotulomenetysten korvauksia alennetaan kunnallisverotuoton kasvua vastaavasti valtionosuuksissa. Haapaveden kaupunginvaltuusto on tehnyt 12.11.2024 päätöksen, jonka mukaan kunnallisveroprosentti pysyy 9,4 prosentissa.

Kuntaliiton verotuloennusteen (24.9.2024) mukaan verotulot ovat arviolta yhteensä 13,990 M€ ja 0,37 M€ (2,7 %) vertailukautta enemmän johtuen suuremmista arvioiduista kunnan tuloveroista.

Talousarvion 2024 verotulot ovat yhteensä 13,621 M€.

Haapaveden kaupungin valtionosuudet koostuvat peruspalveluiden valtionosuudesta, verotulojen tasauksesta, verotulomenetysten kompensatiosta sekä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta (OKM). Valtionosuustulot kasvavat arviolta 3,7 % vertailukauden 9,224 miljoonasta eurosta johtuen TE-palveluiden siirrosta kunnan peruspalveluiden alle.

Rahoitustuottojen ja -kulujen yhteismäärän arvioidaan olevan -0,566 miljoonaa euroa, kun korkotuotot ovat 0,230 M€ ja korkokulut 0,821 M€. Vuosikate on 1,414 M€ ja suunnitelman mukaiset poistot ovat arviolta 1,500 M€.

Mittavista vuodelle 2025 suunnatuista säästötoimenpiteistä huolimatta, talousarvio näyttää -0,086 M€ alijäämää.

Talousarvio 2025 ja suunnitelmavuodet 2026-2027

Tuloslaskelman tuottoihin on vuodelle 2026 ja 2027 laskettu 1,5 % keskimääräisen vuosikasvuprosentti vuoteen 2025 nähden, samoin toimintakuluihin. Vuokratuotot on kuitenkin arvioitu laskevan vuoden 2025 tasosta noin 2 prosenttia.

Verotulot ja valtionosuudet ovat vuodelle 2025 Kuntaliiton antamien ennusteiden mukaisia. Kuntaliitto kokoaa kuntien tilastotietoja Valtiovarainministeriön (VM) laskelmien perusteella. Vuosille 2026-2027 verotulot on arvioitu Kuntaliiton syyskuun 2024 ennusteen mukaisena ja valtionosuudet vuoden 2025 tasoisena ottaen huomioon VM:n (Valtiokonttori, vuosien arviot 2024-2028) valtionosuuksissa arvioidut muutosprosentit.

Tilikauden 2023 osalta tulos oli 1,45 miljoonaa euroa ylijäämäinen, jolloin taseen ylijäämä nousi 3,65 miljoonaan euroon. Kaupungin tilikauden tulos vuoden 2024 talousarvion perusteella on 0,360 miljoonaa euroa ylijäämäinen, jolloin taseen ylijäämä olisi noin neljä miljoonaa. Talousnäkökulma vuodelle 2025 on vertailukautta huonompi, mutta taseen ylijäämä on kuitenkin kaupungilla taloutta vakauttamassa. Henkilöstökulujen ja muiden käyttötalousmenojen sopeuttamistoimenpiteiden vaikuttavuus luo epävarmuutta kulubudjettiin. Kulukurin onnistuminen on oleellista, jotta talousarvion toimintakate ei heikkene arvioidusta. Suunnitelmavuosien näkökulma on positiivisempi

suurempien arvioitujen valtionosuuksien ja verotulotilitysten takia. Vuosikate pysyy koko ajan ylijäämäisenä, jolla voidaan rahoittaa tulevaisuuden investointeja.

Taloussuunnitelman 2026-2027 lähtökohtana on, että kaupungin toiminnassa ei tapahdu muita merkittäviä muutoksia vuoteen 2025 verrattuna.

Seuraavassa taulukossa on esitetty luvuin tilinpäätös 2023, talousarvio 2024, sekä talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2026-2027 .

Kaupungin ulkoinen tuloslaskelma, 1 000 euroa	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT yhteensä	6 276	5 947	5 568	5 559	5 604
<i>muutos</i>		-329	-379	-8	45
Henkilöstökulut yhteensä	-16 298	-15 373	-15 028	-15 253	-15 482
Palvelujen ostot	-7 289	-7 032	-8 078	-8 099	-8 220
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 026	-2 283	-2 038	-2 069	-2 100
Avustukset	-825	-818	-958	-972	-987
Vuokrat	-867	-722	-956	-971	-985
Muut toimintakulut	-73	-65	-80	-81	-82
TOIMINTAKULUT yhteensä	-27 378	-26 293	-27 139	-27 446	-27 857
<i>muutos</i>		1 085	-845	-307	-412
TOIMINTAKATE	-21 102	-20 346	-21 571	-21 886	-22 253
<i>muutos</i>		756	-1 225	-316	-367
Verotulot	13 558	13 621	13 990	14 475	14 745
Valtionosuudet	10 445	9 224	9 561	9 829	10 023
Rahoitusnetto	30	-546	-566	-544	-536
VUOSIKATE	2 931	1 952	1 414	1 874	1 978
<i>Vuosikate poistoista</i>	198 %	123 %	94 %	117 %	118 %
Suunn.mukaiset poistot	-1 479	-1 592	-1 500	-1 603	-1 676
TILIKAUDEN TULOS	1 452	360	-86	270	302

6. INVESTOINTIOSA

Investoinneiksi lasketaan yli 10 000 euron uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeet sekä kehitysprojektit. Investoinneiksi voidaan katsoa myös hanke, joka on luonteeltaan investointi. Määrärahavaraukset tehdään ilman arvonlisäveroa. Kaupunkistrategian mukaisesti investoinnit mitoitetaan siten, että välttämättömät investoinnit kyetään toteuttamaan ja investointivaraa jää myös kaupunkia kehittäviin ja työllisyyttä edistäviin hankkeisiin.

Investoinnit	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Maa- ja vesialueet, netto	20 000	20 000	20 000	20 000
Tiedolla johtamisen-projekti	35 000	30 000	0	0
Yhdistysavustukset	0	70 000	40 000	0
Kalusto	27 000	37 000	20 000	20 000
Kiinteistöjen remontointi	200 000	200 000	200 000	200 000
Katurakentaminen	500 000	500 000	400 000	400 000
Kiinteistöjen kuntotarkastukset/hankesuunnittelu	35 000	30 000	30 000	30 000
Lentokentän kiitotien kunnostaminen	0	418 000	0	0
Jäähallin pihan asfaltointi	0	85 000	0	0
Kylpyläsaaren kemiallisen wc:n tyhjennyspiste	0	15 000	0	0
Kirkkojärven niitto	10 000	10 000	10 000	10 000
Pyhäjärven vesistö	10 000	12 050	0	0
Varautuminen maan hankintaan	60 000	60 000	60 000	60 000
Kunnan varautuminen	0	30 000	0	0
Investoinnit yhteensä	1 238 000	1 517 050	780 000	740 000
Investoinneille myönnettävät avustukset	0	0	0	0
Lentokentän kiitotien kunnostaminen		400 000	0	0
Avustukset yhteensä	0	400 000	0	0
Investoinnit yhteensä	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Khall	70 000	50 000	20 000	20 000
Hyvinv.ltk	0	70 000	40 000	0
Kasvatus- ja koulutus ltk	27 000	37 000	20 000	20 000
Tekninen ltk	1 141 000	1 360 050	700 000	700 000
	1 238 000	1 517 050	780 000	740 000
Avustukset yhteensä	0	400 000	0	0
Investoinnit netto	1 238 000	1 117 050	780 000	740 000

Vuoden 2025 investoinnit liittyvät pääasiassa teknisen lautakunnan alaisiin investointeihin. Kaupungin nettoinvestointien määrärahaksi on arvioitu 1,117 miljoonaa euroa, josta teknisen puolen osuus on 0,960 M€ sisältäen muun muassa katurakentamista (0,5 M€), kiinteistöjen remontointia (0,2 M€) ja jäähallin pihan asfaltointia (0,09 M€). Lentokentän kiitotien kunnostamiseen ja jatkamiseen liittyvä hanke toteutetaan pääasiassa avustusrahalta sekä hyvinvointilautakunnan alle sisältyvät yhdistysavustukset katetaan Siika-Pyhäjokialueen liiton purkautumisen kautta kaupungille siirryneistä varoista.

7. RAHOITUSOSA

Toiminnan rahavirta riittää arvioituihin investointimenoihin, jotka vuoden 2024 ja 2025 ovat arviolta noin reilut miljoona euroa ja suunnitelmavuosina alle sen. Lainakanta vuoden 2023 lopussa oli 42,66 miljoonaa euroa ja vuoden 2024 lopussa arviolta 45,22 M€. Muutosta selittää Siikaverkko Osuuskunnalle myönnetty (Kvalt 19.09.2022 § 25) pitkäaikainen laina 2,6 M€ euroa, joka näkyy pitkäaikaisten lainojen lisäyksenä, mutta myös antolainojen sekä sitä myöten luottoriskin lisäyksenä kaupungilla. Vuodelle 2025 arvioidaan lainasalkun määrän nousevan 46,76 miljoonaan euroon, koska lainaraami sisältää tytäryhtiöiden kiinteistökannan kehittämistä varten suunnatun 1,5 M€ pitkäaikaisen lainan. Lainakannan keskimääräisen korkoprosentin arvioidaan olevan noin 1,75 %. Suunnitelmavuosina 2026-2027 arvioidaan, että lainamäärää pystytään pienentämään, mikäli vuosikate ja investoinnit pysyvät arvioidulla tasolla. Rahoituksen rahavirta eli lainakannan kokonaismuutokset talousarviovuonna sekä suunnitelmavuosina tulevat pitkien ja lyhyiden lainojen muutosten yhteismäärästä ja nämä toteutetaan lyhytaikaisina kuntatodistuksina tai pitkäaikaisena talousarviolainana riippuen uuden lainan nostamisen yhteydessä tarkasteluhetken korkomarkkinoista ja tulevaisuuden korkoindikaatioista.

Kaupungin rahoituslaskelma	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 930 782	1 951 797	1 414 057	1 873 510	1 978 253
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-26 250	0	0	0	0
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-889 590	-1 238 000	-1 117 050	-780 000	-740 000
Rahoitusosuudet investointeihin	45 156	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	26 250	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 086 348	713 797	297 007	1 093 510	1 238 253
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	-22 717	-2 530 909	-1 306 000	944 000	194 000
Antolainasaamisten lisäys	-64 842	-2 630 909	-1 500 000	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	42 125	100 000	194 000	944 000	194 000
Lainakannan muutokset	63 385	2 566 088	1 541 179	-1 208 821	-458 821
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000	2 630 909	1 500 000	3 000 000	3 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 936 615	-3 064 821	-3 458 821	-4 208 821	-3 458 821
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 000 000	3 000 000	3 500 000	0	0
Oman pääoman muutokset	-303 044	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 666 650	0	0	0	0
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	208	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0
Saamisten muutos	1 539 494	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos	-4 206 352	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-842 680	35 179	235 179	-264 821	-264 821
Rahavarojen muutos	842 680	748 976	532 186	828 690	973 432

8. ALIJÄÄMÄTARKASTELU

Kuntalain 118 §:ssä säädetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä ajassa. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta.

Arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää:

- jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa.
- jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa.

TAI

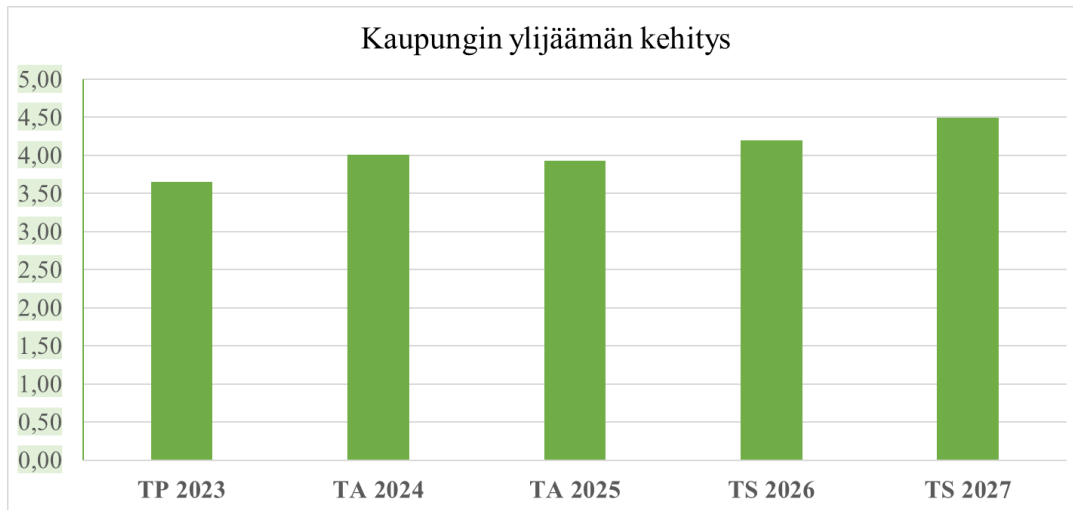
jos rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot

- kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia
- kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti
- asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla
- konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8

Väljemmät raja-arvot (ns. keltaiset valot) eivät vielä johda arviointimenettelyn käynnistämiseen, mutta joiden täytyessä kunnan tulisi kiinnittää erityistä huomioita taloutensa kehitykseen ja analysointiin.

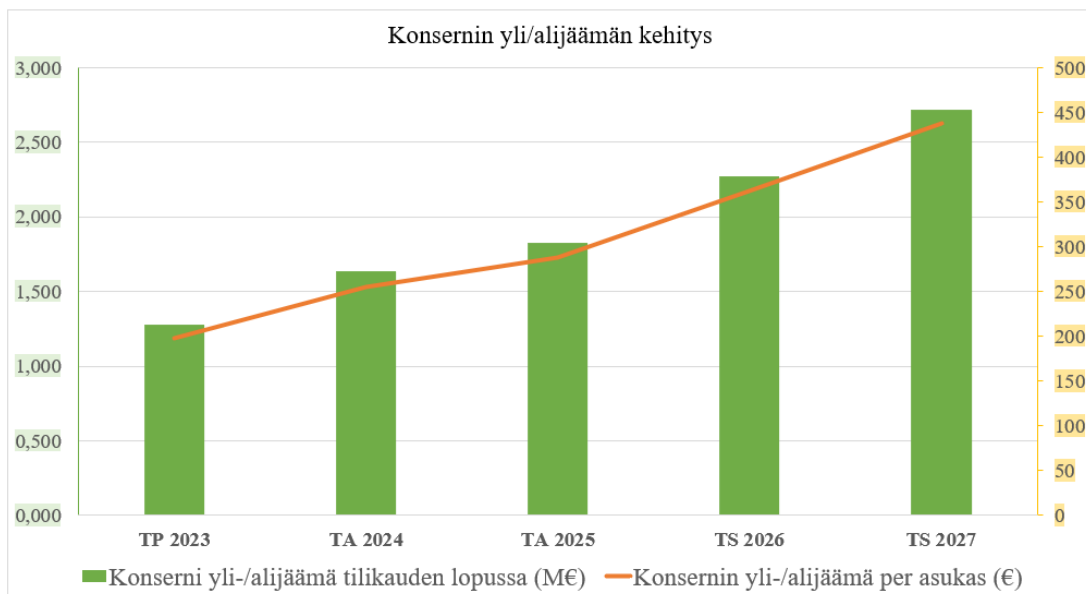
Kaupungin taseessa oleva ylijäämä

Haapaveden kaupungin tulos vuoden 2023 osalta oli 1,452 miljoonaa euroa, minkä johdosta taseen kertynyt ylijäämä nousi 3,653 miljoonaan euroon. Tilikauden tulokseen arvioidaan olevan noin 0,36 M€ ylijäämäinen vuodelle 2024, jolloin taseen kertyneet varat olisivat vuoden lopussa noin 4,0 M€. Talousarviovuonna 2025 taseen ylijäämä laskisi hieman alle neljän miljoonan, mutta nousisi vuoteen 2027 mennessä arviolta noin 4,5 miljoonaan euroon.

Konsernin taseessa oleva ylijäämä

Konsernin tulos vuonna 2023 oli 2,080 miljoonaa euroa ja taseen kertynyt ylijäämä 1,281 miljoonaa euroa. Tytäryhtiöiden tuloskehitys on esitelty kohdassa 9. Kaupunkikonserni, ja suunnitelmavuosien tuloksen odotetaan olevan talousarvion 2025 mukainen. Konsernin tytäryhtiöiden ja tulosvaikutukseltaan suurimpien osakkuusyhtiöiden osalta vuoden 2024 ennusteiden ja 2025 budjettien perusteella arvioidaan konsernin ylijäämän kehitystä. Toiminnan ja talouden kannalta merkittävimmät kaupungin täysin omistamat tytäryhtiöt ovat Haapaveden Energia ja Vesi Oy, Haapaveden Teollisuuskiinteistöt Oy ja Koy Haapa-Asunnot. Osakkuusyhtiöistä Jokilaaksojen koulutusyhtymän tuloksen arvioidaan heikkenevän kulujen noustessa tuottoja suhteellisesti enemmän, jolloin myös kaupunginkonserniin tuloutuu alijäämää.

Konsernitaseen ylijäämäkertymä kääntyi alijäämiseksi vuoden 2022 aikana, mutta vuoden 2023 konsernitulos muutti suunnan ylijäämäiseksi. Arvion mukaan omaan pääomaan kertyy lisää

ylijäämää vuoden 2024 aikana noin 0,36 M€, minkä jälkeen se nousisi noin 2,7 miljoonaan euroon vuoden 2027 loppuun mennessä. Näin ollen konsernin alijäämä asukasta kohti ei ylitä vuosina 2024-2027 kriisikuntakriteerin 1 000 euron ja sitä edeltävänä vuonna 500 euron rajaa.

Kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia

Haapaveden kaupunkikonsernilla tunnusluku oli vuonna 2023 185,29 %, joten kriteeri ei täyttynyt. Talousarvion 2024 perusteella kriteeri ei täytyisi tänä vuonna, kuten ei myöskään arviolta vuosina 2025-2027.

Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti

Vuonna 2024 Haapaveden kaupungin tuloveroprosentti on ollut 9,4 %. Kuntaliiton mukaan vuonna 2024 maan keskimääräinen kunnallisveroprosentti oli 7,46 % eli kriisikuntakriteeri ei ihan täyty. Vuodelle 2025 tuloveroprosentti on 9,4 %.

Asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla

Koko maan keskimääräinen lainakanta ja vuokravastuut konsernitasolla olivat 8 064 euroa vuonna 2023 (Kuntaliitto 13.9.2024). Konsernin lainamäärä ja vuokravastuiden määrä 31.12.2023 oli 7 526 euroa asukasta kohden, joten kriteeri ei täyttynyt. Vuoden 2024 arvioitu konsernin laina- ja vuokravastuiden määrän ei arvioida nousevan vuoden 2023 tilinpäätöksen kokonaismäärästä merkittävästi, jolloin asukaskohtainen konsernilainojen määrä ei suurella todennäköisyydellä ylittäisi yli 50 prosenttia koko maan keskimääräistä lainatasoa vuosien 2025-2027 aikana.

Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan konserniyhteisöjen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Haapaveden kaupunkikonsernilla lainanhoitokate oli 0,77 kriteerin täytyessä vuonna 2023. Konsernin vuosikatteen ollessa riittämätön suhteessa lainamäärän lyhennyksiin sekä korkokustannuksiin, tunnusluvun arvioidaan olevan alle 0,8 tulevinakin vuosina.

Konsernin lainakannan ei odoteta nousevan tulevaisuudessa, koska kaupungin investoinnit ovat maltillisia ja suhteessa kaupungin vuosikatteeseen tasapainossa. Mikäli kuitenkin konsernin tytäryhtiöiden taloudellisessa asemassa tapahtuu olennaisia muutoksia, tämä voi lisätä konsernilainamäärän kasvua uuden tarvittavan rahoituksen kautta.

Yhteenvedo alijäämätarkastelusta:

Kriisikuntakriteerit	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kaupungin alijäämä taseessa	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Konsernialijäämä per asukas	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Konsernin vuosikatteen suhde poistoihin alle 80 %	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Kunnallisveroprosentti (yli 2,00 vrt koko maan ka.)	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Konsernin asukaskohtainen laina- ja vastuumäärä	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Konsernin lainojen laskennallinen hoitokate alle 0,8	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy

Tilikausien 2020-2023 tuloksia on leimannut erinäiset poikkeusvuodet ja satunnaiset erät, mikä on osaltaan heikentänyt näkyvyyttä kaupungin rakenteellisiin ja pitkäaikaisiin tulojen ja menojen epätasapainoon. Koronatuot puskuroivat tulorahoituseriä eteenkin vuonna 2020 konsernin ja kaupungin tuloksen ollessa ylijäämäinen. Vuosina 2021-2022 tulos oli taas selvästi alijäämäinen. Vuoden 2023 alussa maksuunpantiin edelliseltä verovuodelta kertyneet kunnallisverot vanhalla korkeammalla kunnan tuloveroprosentilla, mikä heijastui vuoden 2023 ylijäämäiseen tulokseen. Vuodelle 2024 odotetaan muutaman sadan tuhannen ylijäämää, mutta vuodelle 2025 alijäämää mittavista henkilöstökulujen- ja käyttötalouden säästötoimenpiteistä huolimatta.

Kriisikuntakriteereillä mitattuna, Haapaveden kaupungin ja sen konsernin taloudessa on haasteita pitää tulot ja menot tasapainossa vuoden 2025 osalta, jolloin tuloksen arvioidaan olevan alijäämäinen. Suunnitelmavuosina kaupungin ja sen konsernin taseen kertynyt ylijäämä ei pitäisi arvioiden mukaan pienentyä, mutta tähän liittyy epävarmuutta muun muassa tytäryhtiöiden tuloksiin sekä verotulojen ja valtionosuuksiin kertymiin liittyen. Kaupungin vuosikate pystyisi arvion mukaan kattamaan tulevaisuuden investoinnit, mutta poistoihin tulorahoitus ei enää riitä investointimenojen jälkeen. Konsernin tulorahoituksen riittävyys vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun on kuitenkin kriisikuntakriteerit täyttävällä tasolla ja tästä johtuen rakenteellisia muutoksia tarvittaisiin konsernin tulo- ja menoraameihin, jotta tulorahoitus pystyisi paremmin kattamaan lainakannan kasvun myötä kohonneita rahoituserien maksuja.

Vuoden 2024 aikana on valmistauduttu TE-palveluiden vastaanottamiseen 1.1.2025 alkaen. Palvelut ja palveluverkko on sopeutettava käytettävissä oleviin tuloihin. Taloutta on myös heikentänyt yleinen kustannuskehitys, jossa kolmen vuoden sopimuskaudella kunta-alan työvoimakustannukset ovat nousseet korkoa korolle laskien keskimäärin 8,8 prosenttia ja yleinen kuluttaja- ja tuottajahintojen nousu on ollut vuosina 2022 ja 2023 erittäin voimakasta. Näiden moninaisten muutosten takia talouden perusta on ollut tarpeellista rakentaa uudelleen, mikä on tarkoittanut käyttötalousmenojen sopeuttamista vuodelle 2025 ja suunnitelmavuosille. Tiukkaa budjettikuria tulee noudattaa, jotta varmistetaan vihreä valo kaikkien kriisikuntakriteerien osalta sekä vakaa taloudellinen pohja tulevaisuudessa. Mikäli tulojen ja menojen epätasapaino jatkuu sopeutustoimista huolimatta, palveluverkkouudistusten ja veronkorotusten mahdollisuus on ilmeinen.

9. KAUPUNKIKONSERNI

Konsernitaloutta seurataan ja toimintaa tarkastellaan konserniohjausryhmän kokoontuessa kvartaaleittain. Konsernirakennetta on yksinkertaistettu vuoden 2022 aikana, kun Haapaveden Energia Oy:n ja Haapaveden Vesi Oy:n sulautuminen toteutettiin ja Kotihaka Oy purettiin. Kiinteistö Oy Ehtalan omistusosuutta lisättiin tilikauden 2023 aikana, josta kaupungin omistusosuus on vuoden 2023 lopussa 100 %. Toiminnan kannalta merkittävimmät kaupungin kokonaan omistamat tytäryhtiöt ovat Haapaveden Energia ja Vesi Oy, Haapaveden Teollisuuskiinteistöt Oy sekä Koy Haapa-asunnot.

Haapaveden kaupunkikonsernin yhtiöiden tulos- ja taselaskelmia ei yhdistellä kvartaaleittain, mutta konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden talouden ajantasainen seuraaminen ali/ylijäämän, kassavirran ja lainakannan kehityksen osalta on oleellista, jotta talouden muutoksiin voidaan reagoida riittävän ajoissa. Tytäryhtiöiden tuloksia rasittavat merkittävät poistot suhteessa vuosikatteeseen. Osakkuusyhtiöistä merkittävimpiä konsernituloksen kannalta ovat Jokilaaksojen koulutusyhtymä (JEDU) ja PPE Köökki Oy. PPE Köökki on voittoa tavoittelematon yhtiö, joka pyrkii kannattavasti tarjoamaan ruoka- ja puhdistuspalveluita Oulun eteläisten alueiden kunnille sekä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle. JEDU:n talousarvion mukaan kannattavuus heikkenee entisestään tulevaisuudessa lisäten alijäämää riskiä konsernituloksessa.

Haapaveden Energian ja Veden vuoden 2024 suurimpia investointeja ovat olleet etäluettavien vesimittareiden vaihto taajaman alueella, sekä verkoston linjojen, automaation ja vedenottamoiden uusimiskohteet. Kaukolämmönoston nykyinen sopimus Nevelin kanssa päättyy vuoden 2025 loppupuolella. Neuvottelut kaukolämmön hankinnasta nykyisen sopimuksen jälkeen ovat vielä keskeneräiset. Vanhan varikon kaavoitus on valmistunut ja kaupunginvaltuusto on hyväksynyt yhtiön ostotarjouksen alueesta. Alueelle on suunnitelmassa rakentaa vesi- ja lämpöinfraa, sekä toimitiloja. Yhtiön vuoden 2025 talousarvion mukaan liikevaihto olisi arviolta 4,277 M€ ja tilikauden voitto talousarvion 2024 mukainen, yhteensä 0,262 M€. Vuodelle 2025 yhtiön hallitus on päättänyt hintojen korotuksista. Kaukolämmön 10 % hinnankorotus johtuu pääasiassa kaukolämmön tuotantokustannusten noususta puupolttoaineiden kohonneiden hintojen vuoksi. Veden ja jäteveden käyttömaksujen korotus on 7 % ja se johtuu yleisestä kustannusten noususta ja korkeasta korjausvelasta.

Koy Haapa-asunnoilla on yhteensä 237 asuntoa Haapavedellä sekä omissa kiinteistöissä että yksittäisiä huoneistoja eri taloyhtiöissä. Yhtiön kulurakennetta on pienennetty myymällä heikolla käyttöasteella olevia ja korjausvelkaisia kohteita sekä tuottamattomia huoneistoja. Lisäksi yhtiön sopimuksia on järjestelty tarkoituksenmukaiseksi yhtiön kulujen pienentämiseksi ja asukkaiden palvelujen parantamiseksi. Yhtiössä on tehostettu vuokrasaatavien perintää. Vuokratuottoja pyritään kasvattamaan nostamalla käyttöastetta ja vuokrien indeksikorotuksilla. Käyttöastetta nostetaan asuntojen pintaremonteilla sekä markkinoinnin tehostamisella nykyisen käyttöasteen ollessa 80 %. Yhtiön liikevaihdon odotetaan olevan 1,120 M€ vuonna 2025 ja tilikauden tuloksen -0,052 M€ alijäämäinen. Yhtiön likviditeettitilanne pysyy haastavana, mutta kannattavuutta pyritään nostamaan entisestään turvaamaan maksukykyä.

Haapaveden Teollisuuskiinteistöt Oy tarjoaa teollisuushallien ja toimistotilojen vuokrausta. Vuoden 2024 aikana yhtiö on uudistanut johtoaan, joka on aloittanut vanhojen sopimusten tarkastelun ja tasokorotusten tekemisen sekä talouden tasapainottamisen. Tasokorotukset tehdään vuoden 2025

aikana sopimuksille, jotka eivät vastaa nykyistä markkinahintaa ja joiden vuokratuotto ei riitä kattamaan kiinteistöstä aiheutuvia kuluja. Lämmityskustannuksia on laskutettu takautuvasti ja lämmityskulujen ennakkomaksuja on korotettu vuodelle 2025. Lämmityskeskukseen leasingmaksu tulee rasittamaan yhtiön taloutta seuraavilla tilikausilla. Yhtiön poisto-ohjelmaan on tehty muutos takautuvasti vuoden 2024 alusta, kun tasapoistosuunnitelmasta on siirrytty menojäännöspoistoihin, jolla on yhtiön tulokseen positiivinen vaikutus. Poistot ovat arviolta 0,295 M€ vuodelle 2025. Vuodelle 2025 arvioidaan liikevaihtoa 0,890 M€ ja tulokseksi alijäämää -0,255 M€. Oman pääoman vahvistaminen tulee ajankohtaiseksi vuoden 2025 aikana.

Haapaveden kaupungin tavoitteena on jatkossa tukea konserniyhtiöitä niiden investoidessa uusiin asuntoihin tai vuokrattaviin toimitiloihin oman pääoman vahvistamisen kautta.